

Latvijas Republikas Valsts kontroles gada pārskats 2010

**Latvijas Republikas
Valsts kontroles
publiskais gada pārskats
2010**

Gada pārskats 2010

SATURS

Valsts kontrolieres priekšvārds	3
1. Valsts kontroles misija, vīzija, vērtības un uzdevumi	4
2. Valsts kontroles tiesiskais regulējums un struktūra	5
3. Valsts kontroles darbības stratēģijas īstenošana	7
3.1. Publiskā sektora pārvaldības pilnveidošana	7
3.2. Valsts kontroles attīstības ilgtspējas nodrošināšana	16
4. Valsts kontroles revīziju darba rezultāti	25
4.1. Likumības revīzijas	25
4.2. Finanšu revīzijas	42
5. Prioritārie darbības virzieni nākamajā gadā	46
1.pielikums. Valsts kontroles budžets	48
2.pielikums. Valsts kontrolē 2010.gadā veiktie auditi un atbilstības pārbaudes	49

Gada pārskats 2010

Godātie lasītāji!

Valsts kontrole, sekojot savai misijai, sabiedrības interesēs īsteno uzraudzību pār valsts līdzekļu likumīgu, lietderīgu un efektīvu izmantošanu.

Pēdējo gadu laikā veiktie valsts budžeta konsolidācijas pasākumi būtiski ir ietekmējuši arī Valsts kontroles darbības spēju, kā rezultātā veikto revīziju apjoms, salīdzinot ar iepriekšējiem periodiem, ir samazinājies. Pagājušajā gadā Valsts kontrole pabeidza kopā 43 revīzijas, tai skaitā 26 finanšu un 17 likumības revīzijas.

Valsts kontrole revīziju darbu veic pēc pārliecības, ka noteicošais darba rezultāts ir revīzijās sniegto ieteikumu ieviešana, kā rezultātā tiek veicināta laba valsts pārvaldība kopumā, nevis pārbaudēs atklāto trūkumu, pārkāpumu vai piemēroto sodu apjoms. Tāpēc revīzijās rūpīgi tiek vērtēts revidējamo vienību paveiktais, izpildot iepriekš sniegtos ieteikumus. Kopā 2010.gadā revidējamām vienībām bija jāievieš 869 revīzijas ieteikumi, no kuriem ieviesti tika 73%, ieviešanas stadijā bija 23% un netika ieviesti 4% ieteikumu. Ieviestie ieteikumi ir veicinājuši tālāku valsts finanšu vadības un likumdošanas pilnveidošanu, valsts pārvaldes darbības un sniegto pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanu, valsts budžeta ieņēmumu palielināšanu, kā arī nelietderīgu un neefektīvu darbību pārtraukšanu.

Lai panāktu uz rezultātu un ilgtspējīgu valsts attīstību vērstu valsts resursu pārvaldību, Valsts kontrole pauž stingru nostāju par nepieciešamību definēt valsts attīstības vīziju un mērķus. Savas nostājas iedzīvināšanai, uzņemoties iniciatīvu, Valsts kontrole ir izstrādājusi konkrētus ieteikumus normatīvo aktu izmaiņām. Izstrādātie priekšlikumi paredz fundamentāli mainīt līdzšinējo politikas un valsts budžeta veidošanas procesu un noteikt, ka vispirms tiek apstiprinātas valsts politikas un noteikti sasniedzamie rezultāti un atbilstoši tam tiek plānoti resursi un paredzēta stingra atskaitīšanās par sasniegto. Valsts kontroles iniciatīva iepriekšējā sasaukuma Saeimā guva atbalstu un tās tālākai virzībai tika izveidota darba grupa 9.Saeimas priekšsēdētāja vadībā. Lai jautājuma virzība neapstātos, esam uzrunājuši arī šī sasaukuma Saeimas atbildīgo komisiju.

Laikā, kad valstij ir būtiski rīkoties ar tās rīcībā esošajiem resursiem iespējami efektīvākā veidā, Valsts kontrole īpašu uzmanību pievērša valsts kapitālsabiedrību pārvaldībai. Jau divus gadus pēc kārtas, pabeidzot finanšu revīzijas par Latvijas Republikas saimnieciskā gada pārskatiem, Valsts kontrole ir aicinājusi Ministru kabinetu un vērsusi Saeimas uzmanību uz nepieciešamību noteikt valsts kapitāla pārvaldības politiku, lai panāktu maksimālu ieguldītā kapitāla atdevi. Valsts kontroles veikto darbību rezultātā Saeima izdeva paziņojumus ar uzdevumu Ministru kabinetam šo jautājumu atrisināt, tomēr līdz pagājušā gada beigām dotā uzdevuma izpilde vēl nebija nodrošināta.

Valsts kontrole ir pārliecināta, ka visaptverošai un uz rezultātu orientētai valsts attīstībai nepieciešama valsts pārvaldības politikas maiņa, pakārtojot to tikai un vienīgi valsts interesēm. Tāpēc Valsts kontrole arī turpmāk rūpīgi sekos līdzi, lai rīcība ar valsts resursiem būtu tiesiska un efektīva, lai lēmumi tiktu pieņemti godīgi, atklāti, atbildīgi un atbilstoši sabiedrības vajadzībām un kopējai labklājībai.

Latvijas Republikas valsts kontroliere
Inguna Sudraba

Gada pārskats 2010

---

1. Valsts kontroles misija, vīzija, vērtības un uzdevumi

Valsts kontrole ir neatkarīga, koleģiāla augstākā revīzijas (audita) iestāde, būtiska finanšu sistēmas sastāvdaļa, kas darbojas sabiedrības interesēs, nodrošinot uzraudzību valsts un pašvaldību līdzekļu un mantas lietderīgai un efektīvai izmantošanai.

Valsts kontrole ir viena no sešām konstitucionālajām valsts varas iestādēm Latvijā un ir pakļauta vienīgi likumam.

Misija

Sekmēt:

- efektīvu un likumīgu sabiedrisko līdzekļu (nodokļu maksātāju naudas) izlietojumu;
- finanšu pārvaldības attīstību un atbildību par izlietotajiem līdzekļiem;
- godīgu un caurskatāmu lēmumu pieņemšanas procesu publiskajā sektorā.

Vīzija

Palīdzēt valstij gudri pārvaldīt un izlietot resursus.

Valsts kontroles vērtības

Atbildība, atklātība un attīstība.

Uzdevumi

Valsts kontrole ar savu rīcību:

- sekmē finanšu kontroles sistēmas attīstību valstī;
- sekmē likumu ievērošanu;
- mazina kļūdu un pārkāpumu risku;
- sekmē iekšējā audita attīstību un iekšējo revīzijas dienestu atbildības palielināšanos;
- sekmē iekšējās kontroles sistēmas uzlabošanu;
- veicina likumu un citu normatīvo dokumentu pilnveidošanu, pamatojoties uz revīzijās izdarītajiem secinājumiem.

Lai nodrošinātu noteikto uzdevumu izpildi, Valsts kontrole atbilstoši Valsts kontroles likumam:

- katru gadu sniedz Saeimai atzinumu par finanšu ministra iesniegto saimnieciskā gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem (to finansiālo stāvokli);
- katru gadu sniedz atzinumus par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu gada pārskatu sastādīšanas pareizību;
- iesniedz Saeimai un Ministru kabinetam ziņojumu par finanšu revīzijām tajās revidējamās vienībās, kurām sniegti Valsts kontroles atzinumi ar piezīmēm, negatīvi atzinumi vai atteikts sniegt atzinumu; par visām Valsts kontroles veiktajām lietderības revīzijām; par īpaši svarīgiem un nozīmīgiem konstatējumiem;

Gada pārskats 2010

- ziņo valsts iestādēm par konstatējumiem, kas skar šo iestāžu darbību, kā arī tiesībsardzības iestādēm par revīzijās konstatētajiem tiesību normu pārkāpumiem;
- sadarbojas savas kompetences ietvaros ar Eiropas Savienības institūcijām un citām starptautiskām organizācijām vai institūcijām.

2. Valsts kontroles tiesiskais regulējums un struktūra

Valsts kontroles tiesiskais statuss

Latvijas Republikas Satversmes 87.pants nosaka, ka Valsts kontrole ir neatkarīga koleģiāla iestāde, savukārt 88.pants paredz, ka Valsts kontroles iekārtu un kompetences nosaka sevišķs likums.

Valsts kontroles darbību reglamentē:

- Valsts kontroles likums (pieņemts Saeimā 2002.gada 9.maijā, grozījumi: 2004.gada 9.decembrī, 2005.gada 22.jūnijā, 2008.gada 12.decembrī, 2009.gada 17.septembrī un 1.decembrī);
- Valsts kontroles nolikums (apstiprināts Valsts kontroles padomes sēdē 2005.gada 3.oktobrī, grozījumi: 2005.gada 19.decembrī, 2007.gada 12.februārī 2007.gada 29.oktobrī, 2008.gada 17.martā un 18.jūlijā, 2009.gada 5.janvārī, 2.martā, 23.martā, 31.augustā un 7.decembrī, 2010.gada 26.jūlijā, 2011.gada 7.februārī).

Atbilstoši Valsts kontroles likumam Valsts kontrole pati nosaka revidējamo vienību, revīzijas laiku, veidu un uzdevumu.

Valsts kontroles tiesības

Atbilstoši Valsts kontroles likumam Valsts kontrolei ir tiesības saņemt Saeimā un Ministru kabinetā izskatāmo normatīvo aktu projektus un sniegt par tiem atzinumus, ja normatīvie akti var ietekmēt valsts un pašvaldību ieņēmumus un izdevumus vai paredzēt rīcību ar valsts mantu, kā arī Eiropas Savienības un citu starptautisko organizāciju vai institūciju piešķirtajiem līdzekļiem.

Valsts kontrolieris, Valsts kontroles padomes loceklis, revīzijas departamenta sektora vadītājs un valsts kontroliera pilnvaroti darbinieki, ja tas ir nepieciešams Valsts kontroles uzdevuma veikšanai, var netraucēti apmeklēt iestādes un uzņēmumus (komercsabiedrības) neatkarīgi no to pakļautības un īpašuma piederības un pieprasīt visu nepieciešamo informāciju.

Pēc Valsts kontroles pieprasījuma, ja tas ir nepieciešams revīzijas veikšanai, bankām un citām kredītiestādēm ir pienākums Kredītiestāžu likumā noteiktajā apmērā un kārtībā sniegt Valsts kontrolei tās pieprasītās ziņas par revidējamo vienību kontiem un veiktajiem darījumiem.

Valsts kontroles struktūra un personāls

Valsts kontroles sastāvā ir valsts kontrolieris, Valsts kontroles padome, revīzijas departamenti un atbalsta struktūrvienības.

Valsts kontrolieri amatā ieceļ Saeima uz četriem gadiem, savukārt Valsts kontroles padomes locekļus pēc valsts kontroliera ieteikuma apstiprina Saeima uz četriem gadiem.

Gada pārskats 2010

Valsts kontrolieris ir Valsts kontroles padomes priekšsēdētājs. Valsts kontrolieris ieceļ amatā Valsts kontroles revīzijas departamentu direktorus, revīzijas departamentu sektoru vadītājus, nosaka Valsts kontrolē lietojamos revīziju standartus atbilstoši Latvijas Republikā atzītajiem starptautiskajiem standartiem, revīziju metodoloģiju un prasības revīziju kvalitātes kontrolei, kā arī atbild par iekšējās kontroles un iekšējā audita sistēmas izveidošanu.

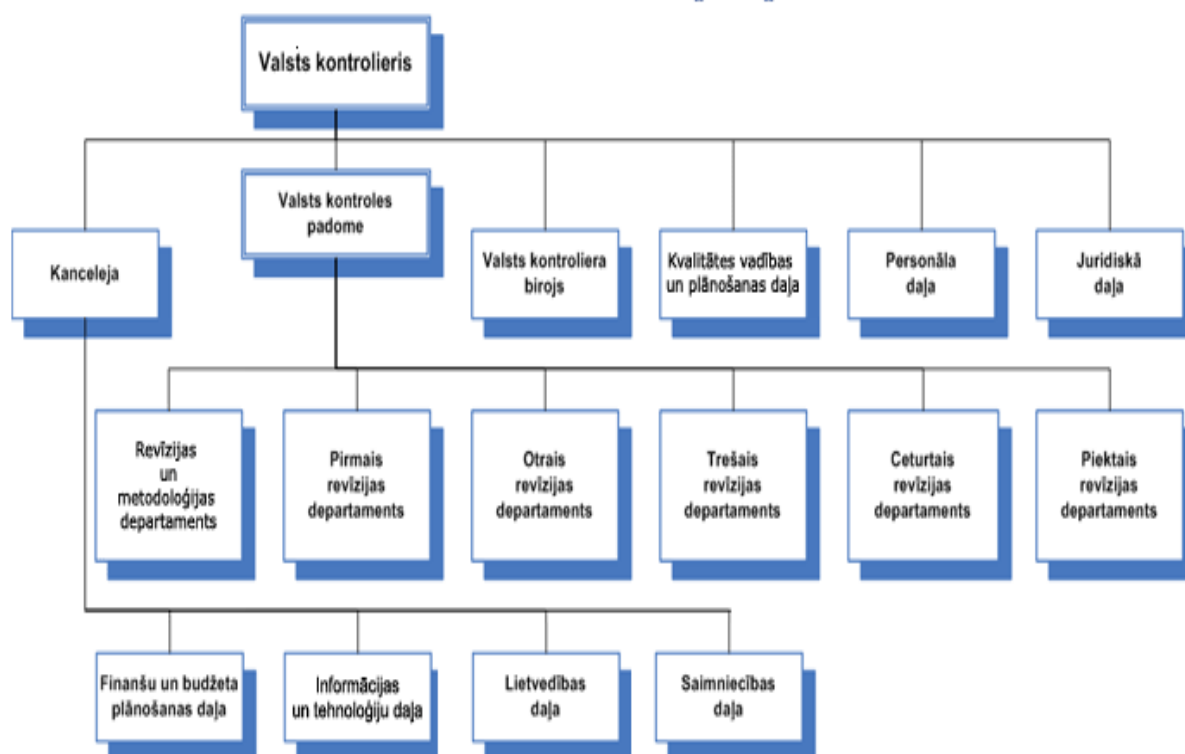
Valsts kontroles padome apstiprina nolikumu un citus Valsts kontroles iekšējo darbību reglamentējošos normatīvos aktus, gada darbības stratēģiju un darba plānu, lemj par revīziju jomu sadali starp departamentiem, kā arī par revīziju ziņojumiem, par kuriem nav pieņemts revīzijas departamenta lēmums.

Revīzijas departamentu direktori pārbauda un apstiprina revīziju rezultātus, revīziju ziņojumus un atzinumus.

Atbalsta struktūrvienību vadītāji nodrošina iestādes pamatfunkciju efektīvu veikšanu un sniedz atbalstu revīzijas personālam.

Valsts kontroles revidenti ir Valsts kontroles darbinieki, kas veic revīzijas un sagatavo revīzijas ziņojumus un atzinumus, sniedz ieteikumus, kas izriet no revīzijā konstatētā un secinātā, un nodrošina revīzijas ieteikumu ieviešanas uzraudzību.

1.attēls. Valsts kontroles struktūra

Pārskata periodā tika veiktas izmaiņas Valsts kontroles struktūrā, tādējādi turpinot pilnveidot un optimizēt iestādes darbu. Tika apvienotas iestādes darba plānošanas un kvalitātes vadības uzraudzības funkcijas, pārceļot tās no Revīzijas un metodoloģijas

Gada pārskats 2010

---

departamenta uz Kvalitātes vadības un plānošanas daļu. Tika likvidēta leikšējā audita daļa, izveidojot Audita komisiju, kuras pārziņā ir iekšējās kontroles sistēmas kvalitātes un efektivitātes novērtēšana. Izmaiņas notika arī Pirmajā revīzijas departamentā, pārskatot un apvienojot revidējamās jomas un attiecīgi samazinot sektoru skaitu departamentā.

2010.gada beigās, tāpat kā iepriekšējā gadā Valsts kontrolē bija 163 amata štata vietas. Faktiski strādājošo skaits 31.12.2010. bija 159 darbinieki, tajā skaitā 120 - revīzijas personāls un 39 – atbalsta personāls.

31.12.2010. mācības augstākajās mācību iestādēs turpināja 16 Valsts kontroles darbinieki, tajā skaitā astoņi no revīzijas personāla un astoņi no atbalsta personāla.

3. Valsts kontroles darbības stratēģijas īstenošana

Valsts kontroles attīstības virzienus, mērķus un sasniedzamos rezultātus nosaka 2009.gadā apstiprinātā *Valsts kontroles darbības stratēģija 2010.-2013.gadam* (turpmāk – Stratēģija).

Stratēģijā atbilstoši Valsts kontroles ilgtermiņa vajadzībām ir noteikti divi galvenie darbības virzieni:

- Publiskā sektora pārvaldības pilnveidošana;
- Valsts kontroles attīstības ilgspējas nodrošināšana.

Katram darbības virzienam ir noteikti apakšvirzieni un atbilstoši mērķi, savukārt mērķa īstenošanai – sasniedzamie rezultāti.

Atbilstoši Valsts kontroles darbības stratēģijas mērķiem un apstiprinātajām revīziju tēmām Valsts kontrole sagatavoja darba plānu, kas ietvēra gan revīziju darbu, gan atbalsta pasākumus. Darba plāns nosaka sasniedzamos rezultātus un veicamās aktivitātes to sasniegšanai, konkrētus atbildīgos un izpildes termiņus, kā arī plānotās cilvēkstundas un budžetu. Līdz ar to Valsts kontroles vadībai ir pilna informācija par to, cik izmaksā vajadzīgo rezultātu sasniegšana, kā arī darba plāns satur pilnu informāciju par katras struktūrvienības ieguldījumu kopīgo Valsts kontroles mērķu sasniegšanā.

3.1. Publiskā sektora pārvaldības pilnveidošana

Ilgtermiņa stratēģiskie mērķi

Publiskā sektora pārvaldības pilnveidošanai ir noteikti šādi ilgtermiņa stratēģiskie mērķi: (1) Valsts kontroles darbība sekmē finanšu pārvaldības efektivitāti, (2) revīziju tēmas atbilst sabiedrības interesēm un (3) revīziju metodoloģija atbilst labākajai pieredzei un starptautiskajām tendencēm.

Pirmā mērķa sasniegšanai, lai **sekmētu finanšu pārvaldības efektivitāti**, 2010.gadā atbilstoši Valsts kontroles revīziju metodoloģijai revidējamām vienībām sniegti no revīzijas konstatējumiem un secinājumiem izrietoši konkrēti un būtiski ieteikumi, kur iespējams, nosakot finanšu ietekmi.

Valsts kontroles revīzijas ieteikumi tiek sniegti par šādām jomām:

- normatīvajos aktos noteikto prasību sakārtošana, radot likuma normu nepārprotamu skaidrojumu;

Gada pārskats 2010

- grāmatvedības politikas izstrāde vai tās pilnveidošana atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
- personāla vadības uzlabošana valsts pārvaldē;
- valsts un pašvaldību iepirkumu procedūru pilnveidošana atbilstoši Publisko iepirkumu likumam;
- publisko pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošana;
- informācijas tehnoloģiju un sistēmu sakārtošana revidējamā nozarē;
- efektīva valsts un pašvaldību budžeta līdzekļu izlietojuma nodrošināšana, nelietderīgu un neefektīvu darbību pārtraukšana.

Valsts kontrole pēc pārskata gadā veiktās revīzijas par Latvijas Republikas 2009.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi ir sniegusi ieteikumus, kuru ieviešana būtiski pilnveido valsts pārvaldes finanšu vadību kopumā:

- lai nodrošinātu valsts budžeta līdzekļu efektīvu un ekonomisku izlietošanu atbilstoši paredzētajiem mērķiem, Finanšu ministrijai veikt nepieciešamos pasākumus, tajā skaitā izmaiņas normatīvajos aktos, lai panāktu valsts budžeta plānošanas un izpildes procesa sasaisti ar politikas plānošanas dokumentos noteiktajiem mērķiem, sasniedzamajiem rezultātiem un rezultatīvajiem rādītājiem un ministriju un citu centrālo valsts iestāžu vadītāju atbildību valsts budžeta procesā par politikas plānošanas dokumentos noteikto mērķu, rezultātu un rezultatīvo rādītāju sasniegšanu;
- lai nodrošinātu vienotu valsts cilvēkresursu politikas īstenošanu, Ministru kabinetam izstrādāt stratēģisko dokumentu, kas būtu saistīts ar vidēja termiņa attīstības plānošanas dokumentā noteikto un paredzētu cilvēkresursu vadības procesa sasniedzamos mērķus un rezultātus valsts pārvaldē kopumā, kā arī katrā valsts institūcijā;
- lai nodrošinātu efektīvu valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldību un ieguldītā kapitāla atdevi, Finanšu ministrijai sadarbībā ar ministrijām un pašvaldībām izstrādāt valsts un pašvaldību aktīvu pārvaldības politiku, nosakot valsts un pašvaldību finanšu ieguldījumu mērķi, sagaidāmos valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību darbības rezultātus un metodes, ar kurām tos sasniegt.

Pēc 2010.gadā veiktajām finanšu un likumības revīzijām Valsts kontrole ir sniegusi šādus būtiskus revīzijas ieteikumus, kuru izpildes termiņš ir gan 2010.gads, gan turpmākie gadi:

- Finanšu ministrijai:
  - nākošajā plānošanas periodā noteikt, ka valsts budžeta plānošanas procesā Eiropas Savienības fondu apguvei nepieciešamie valsts budžeta līdzekļi tiek pilnā apmērā ieplānoti katras ministrijas vai citas centrālās valsts iestādes budžetā, plānošanas process tiek sasaistīts ar politikas plānošanas dokumentos noteiktajiem mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem, nodrošinot savstarpēji saistītu aktivitāšu secīgu īstenošanu;
  - rosināt grozījumus normatīvajos aktos, paredzot, ka koncernos, kur mātes uzņēmums ir valsts kapitālsabiedrība, dividendes ieskaitīšanai valsts budžetā aprēķina no konsolidētās peļņas;
  - rosināt normatīvo aktu grozījumus, nosakot, ka visi nodokļu maksātāji iedzīvotāju ienākuma nodokli iemaksā Valsts kases sadales kontā un visas pašvaldības iedzīvotāju ienākuma nodokli saņem no Valsts kases

Gada pārskats 2010

- sadales konta atbilstoši normatīvajā aktā noteiktajam attiecīgās pašvaldības nodokļa ieņēmumu īpatsvara koeficientam;
- sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienestu veikt pasākumus, lai nodokļu maksātājiem būtu jāiesniedz tikai tā informācija, kura nav pieejama valsts informācijas sistēmās, attiecīgi izvērtējot un optimizējot nodokļu pārskatus un veidlapas;
  - veikt nepieciešamās darbības, nodrošinot valsts budžeta ieņēmumu uzskaiti atbilstoši uzkrājuma principam, kā to nosaka Starptautiskais publiskā sektora grāmatvedības standarts „Ieņēmumi no darījumiem bez apmaiņas (nodokļi un transferti)”, kā arī normatīvajos aktos noteikt nodevu administrēšanas procesu;
  - gada pārskatu sagatavošanas noteikumos detalizēt pievienojamo paskaidrojumu saturu, nosakot, ka atklājama informācija par iekļātajiem nekustamajiem īpašumiem, tādējādi nodrošinot, ka Valsts konsolidētā grāmatvedības bilance sniedz patiesu, pilnīgu un salīdzināmu informāciju par valsts un pašvaldību aktīviem;
  - Kultūras ministrijai izvērtēt iespējas veikt izmaiņas Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta telpu plānojumā un funkcionalitātē un veikt darbības, lai finansējums tiktu plānots projektam kopumā, tādējādi nodrošinot valsts budžeta līdzekļu ietaupījumu Ls 87 milj. apmērā;
  - Izglītības un zinātnes ministrijai:
    - precizēt normatīvos aktus, kas nosaka vienotus valsts budžeta finansējuma piešķiršanas kritērijus un vienotu procesu sporta federācijām sporta pasākumu īstenošanai un sporta būvju atbalstam;
    - nodrošināt, ka sadarbības līgumos ar sporta organizācijām tiktu noteikti sporta organizāciju sasniežamie rezultāti un kārtība, kādā sporta organizācijas atskaitās ministrijai par rezultātu sasniegšanu;
    - veikt pasākumus, lai noteiktu no valsts budžeta līdzekļiem apmaksājamo darba samaksas intervālu un tā piešķiršanas kritērijus sporta organizācijās, kā arī no valsts budžeta līdzekļiem izmaksājamās darba samaksas sistēmu algotiem sportistiem, treneriem un apkalpojošajiem sporta darbiniekiem, ja minētās izdevumu pozīcijas tiek apmaksātas no valsts budžeta līdzekļiem;
  - Labklājības ministrijai:
    - izstrādāt grozījumus likumā *Par apdrošināšanu bezdarba gadījumam*, pilnveidojot nosacījumus bezdarbnieku pabalstu izmaksai atkarībā no apdrošināšanas stāža;
    - izdarīt grozījumus *Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā* un Ministru kabineta *Noteikumos par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu*, nosakot, ka garantētā minimālā ienākuma (GMI) pabalsta izmaksa tiek pārtraukta, ja pašvaldības sociālais dienests konstatē, ka ģimenes sociālais stāvoklis ir uzlabojies un ģimenes vidējie ienākumi uz vienu ģimenes locekli pārsniedz trūcīgas ģimenes ienākumu līmeni;

Gada pārskats 2010

- sadarbībā ar pašvaldībām veikt pasākumus trūcīgas ģimenes statusa un GMI pabalsta administrēšanai izveidoto kontroles sistēmu pilnveidošanai;
- Veselības ministrijas iestādēm:
  - Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam izstrādāt vienotu darba samaksas sistēmu, kas atbilst *Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumam*;
  - Valsts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca” vienoties ar ārstniecības iestādēm, kas sniegušas lielo locītavu endoprotezēšanas pakalpojumus, par pakalpojuma saņemšanai veidoto rindu pārņemšanu, kā arī izstrādāt iekšējo normatīvo aktu, kas noteiktu ortopēdijas rindu veidošanas, uzskaites un kontroles kārtību;
- Zemkopības ministrijai:
  - izvērtēt iespēju optimizēt zinātnisko institūciju darbību un zinātniskajām institūcijām nodrošināt atlīdzības noteikšanu, kas pamatojas uz skaidri noteiktiem pamatprincipiem, ietverot kritērijus un principus, kas pamatotu darbiniekiem noteikto atlīdzības apmēru no dažādiem finansējuma avotiem, tajā skaitā darbinieku darba rezultātu izvērtējumu;
  - sniegt priekšlikumus grozījumu izdarīšanai Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, lai nodrošinātu, ka Valsts meža dienests par pārkāpumiem, par kuriem tas ir pilnvarots piemērot administratīvo sodu, turpmāk varētu piemērot kodeksā noteikto sodu – mantas (rīku) konfiskāciju;
  - ierosināt grozījumus *Meža likumā*, paredzot, ka apliecinājumi koku ciršanai tiek izsniegti tikai tām personām, kuras ir samaksājušas administratīvos sodus par meža noteikumu pārkāpumiem un samaksājušas mežam nodarītos zaudējumus;
  - izvērtēt Valsts meža dienesta priekšlikumu par paaugstinātu nekustamā īpašuma nodokļa likmes piemērošanu tiem meža īpašniekiem, kuri normatīvajos aktos noteiktajā termiņā nav veikuši meža atjaunošanu;
  - izvērtēt dabas aizsardzības prasības koku ciršanai mežā attiecībā uz kailciršu plānošanu (kailciršu koncentrācija) un, sadarbojoties ar dabas aizsardzības nevalstiskajām organizācijām, sagatavot priekšlikumus normatīvo aktu grozījumiem, kas novērstu iespējamus riskus attiecībā uz bioloģiskās daudzveidības samazināšanos un nodrošinātu dabas resursu ilgtspēju;
  - izvērtēt valsts nekustamo īpašumu nepieciešamību Latvijas Lauksaimniecības universitātes un tās aģentūru zinātniskās darbības nodrošināšanai, kā arī universitātei izvērtēt aģentūru darbības optimizācijas iespēju, aģentūras konsolidējot tās struktūrā;
- Vides ministrijai:
  - nodrošināt sadarbības līguma starp Valsts vides dienestu un Dabas aizsardzības pārvaldi sagatavošanu un noslēgšanu, nodalot iestāžu kompetences un novēršot Valsts vides dienesta un Dabas aizsardzības pārvaldes funkciju dublēšanos īpaši aizsargājamās dabas teritorijās;

Gada pārskats 2010

- izstrādāt normatīvo aktu, kas pilnvarotu Valsts vides dienestu pieņemt lēmumu par vērtības noteikšanu konfiscētajām zivīm un ieņēmumu no nelikumīgi iegūto zivju realizācijas ieskaitīšanu valsts budžetā;
- Ekonomikas ministrijai un iestādēm:
  - ministrijai kā atbildīgajai par būvniecības vispārējo pārraudzību un koordināciju valstī ierosināt grozījumus normatīvajos aktos, paredzot būvju veidus, būvniecības procesu vai būves stadijas, kurās pārbaužu veikšana būtu obligāta, lai veicinātu būvinspektoru vienotu pieeju un principus pārbaužu veikšanā objektos. Pilnveidot būvniecības kontroles sistēmu, lai novērstu situāciju, ka būvinspektoram vienpersoniski jāizvērtē darba devēja – pašvaldības - īstenotā būvniecības procesa tiesiskums un pašvaldība var pieņemt sev labvēlīgāku lēmumu attiecībā uz pārkāpumiem būvniecības jomā;
  - Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai izvērtēt nepieciešamību izdarīt grozījumus metodikā vai izstrādāt citu - sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem saistošu dokumentu, lai nodrošinātu likumā noteikto prasību izpildi un Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai tiktu iesniegti aprēķinātie tarifu projekti kopā ar tarifus veidojošo izmaksu pamatojumu. Izstrādājot sabiedrisko pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas (enerģētikas, sadzīves atkritumu apsaimniekošanas un ūdenssaimniecības nozarēs), nodrošināt tarifu projektos iekļaujamo administratīvo izmaksu veidu un izmaksu terminu nepārprotamu skaidrojumu, noteikt izmaksas pamatojošo dokumentu veidus, tarifu projekta paskaidrojumu detalizācijas pakāpi un netiešo administratīvo izmaksu attiecināšanas pamatprincipus;
  - valsts aģentūrai „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra” pilnveidot iekšējās kontroles sistēmu, lai nodrošinātu aģentūrai piekritīgo ieņēmumu par telpu nomas maksas termiņu nokavējumu aprēķināšanu un iekasēšanu pilnā apmērā atbilstoši telpu nomas līgumu nosacījumiem;
  - Tūrisma attīstības valsts aģentūrai pilnveidot iekšējās kontroles sistēmu, nodrošinot likumā *Par pievienotās vērtības nodokli* noteikto termiņu ievērošanu rēķinu izrakstīšanai un sev piekritīgo ieņēmumu par līgumsodiem aprēķināšanu un iekasēšanu;
- Satiksmes ministrijai un iestādēm:
  - izstrādāt Ceļu satiksmes drošības direkcijas pārvaldības politiku, nosakot kapitālsabiedrības darbības finanšu un sociālos mērķus, darbības rezultātus un rezultatīvos rādītājus, un kapitālsabiedrības darbības regulāras izvērtēšanas kārtību;
  - sadarbībā ar Vides ministriju ierosināt normatīvā akta grozījumus, nosakot transportlīdzekļa vadītāja atbildību par ilgstoši nelietota transportlīdzekļu pienācīgu uzglabāšanu vai likvidāciju, kā arī kārtību un mehānismu Transportlīdzekļu reģistrā reģistrēto, bet ilgstoši nelietoto transportlīdzekļu skaita samazināšanai, tādējādi veicinot satiksmes dalībnieku drošību un vides piesārņojuma samazināšanu;
  - Ceļu satiksmes drošības direkcijai veikt visu pakalpojumu tarifu pārrēķinu, nosakot katra pakalpojuma sniegšanas izmaksām atbilstošu tarifu, tādējādi

Gada pārskats 2010

---

veicinot katra sniegtā pakalpojuma izmaksām atbilstošas maksas iekasēšanu no klientiem;

- Tieslietu ministrijai un Valsts zemes dienestam izvērtēt iespēju izveidot uzraudzības un informēšanas sistēmu, kas nodrošinātu nekustamā īpašuma subjektu informēšanu un iesaistīšanu Tieslietu ministrijas uzturēto informācijas sistēmu - Kadastra informācijas sistēmas, Valsts adrešu reģistra un valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas - datu aktualizēšanā;
- Iekšlietu ministrijai sadarbībā ar procesa virzītājiem izveidot informācijas apmaiņas sistēmu, kas nodrošinātu par arestēto mantu glabāšanu un realizāciju izlietoto valsts līdzekļu atgūšanu.

Valsts kontrole informēja tiesībsardzības iestādes par valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanu, par iepirkumus regulējošo normatīvo aktu neievērošanu, kā arī par interešu konflikta situācijām un citiem pārkāpumiem. Kopumā 2010.gadā Valsts kontrole tiesībsardzības iestādēm ir nosūtījusi 10 revīzijas ziņojumus, tai skaitā septiņus likumības revīziju ziņojumus un trīs finanšu revīziju ziņojumus.

Valsts kontroles revīziju materiāli tika izskatīti kompetentās iestādēs, veicot dažādu veidu pārbaudes un izmantojot kriminālprocesuālās metodes.

Saistībā ar Valsts kontroles revīziju materiāliem, kas nosūtīti tiesībsardzības iestādēm laika posmā no 2006.gada 30.maija līdz 2010.gada 31.decembrim:

- uzsāktas 78 dažāda rakstura pārbaudes, no tām četras turpinās. Pabeigto pārbažu rezultātā 13 gadījumos amatpersonas tika sauktas pie administratīvās atbildības; 10 gadījumos Valsts kontroles konstatētie fakti ir apstiprināti, bet personas netika sauktas pie atbildības noilguma dēļ; vienā gadījumā tika piemērots prokurora reaģēšanas līdzeklis un attiecīgajai ministrijai tika nosūtīts iesniegums par pašvaldības izdoto nelikumīgo tiesību aktu darbības apturēšanu un pēc prokurora lūguma nelikumīgo tiesību aktu darbība tika apturēta; tika veikts budžetā maksājamo nodokļu pārrēķins; tiek pieņemti lēmumi par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu; pārējos gadījumos tika izteikti rājiņi un izdarīti mutiski aizrādījumi; saņemta informācija, ka ir plānoti vai veikti kompetentu iestāžu kontroles pasākumi, un informācija, ka tiks nodrošināta Valsts kontroles konstatēto pārkāpumu novēršana;
- uzsākti 44 kriminālprocesi, no tiem izbeigti 27 kriminālprocesi; vienā gadījumā kriminālprocess ir pabeigts un amatpersona tika notiesāta un sodīta ar naudas sodu; piecos gadījumos Valsts kontroles revīziju materiāli pievienoti uzsāktiem kriminālprocešiem, no tiem viens pabeigts un amatpersona tika notiesāta un sodīta ar naudas sodu, bet viens tika izbeigts. Kopumā izmeklēšanas stadijā atrodas 19 kriminālprocesi.

Valsts kontrole konstruktīvi sadarbojas ar Ģenerālprokuratūru un citām tiesībsardzības iestādēm un nodrošina nepieciešamo dokumentu un informācijas sniegšanu, kā arī seko līdzi revīzijas materiālu izskatīšanas virzībai un izskatīšanas procesā pieņemtajiem lēmumiem.

Ieviestie revīzijas ieteikumi ir viens no būtiskākajiem Valsts kontroles darba rezultāta vērtējošiem rādītājiem, tāpēc revidenti uzrauga, lai ieteikumi tiktu ieviesti pēc būtības.

Gada pārskats 2010

Pārskata gadā revidējamām vienībām bija jāievieš 869 revīzijas ieteikumi, no kuriem ieviesti ir 636 jeb 73%, ieviešanas stadijā atrodas 196 jeb 23% un netika ieviesti 37 ieteikumi jeb 4% ieteikumu.

Revidējamo vienību pārskata gadā ieviestie būtiskākie ieteikumi:

- Veselības ministrijas sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca”, lai savas darbības mērķu sasniegšanai izlietotu līdzekļus pēc iespējas efektīvāk un gūtu maksimālu peļņu, ir izbeigusi līgumus ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Latvijas Plastiskās, rekonstruktīvās un mikroķirurģijas centrs” un sabiedrību ar ierobežotu atbildību „Brūču klīnika” par mikroķirurģijas pakalpojumu un izgulējumu ārstēšanas pakalpojumu sniegšanu un pieņēmusi lēmumu veikt jaunus iepirkumus;
- Ekonomikas ministrija ir veikusi darbības, lai panāktu efektīvu līdzekļu izlietojumu un nodrošinātu neatbilstoši izlietoto līdzekļu atgūšanu:
  - nodrošinājusi sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Latvijas Garantiju aģentūra” ekonomiskāku līdzekļu izlietojumu, samazinot darbinieku atalgojumu, telpu nomas maksu un telekomunikāciju izdevumus;
  - nodrošinājusi, ka valsts aģentūra „Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra” un Tūrisma attīstības valsts aģentūra ir pilnveidojusi iekšējās kontroles sistēmu un iekasē gan piekritīgos ieņēmumus par telpu nomas maksu termiņu nokavējumiem atbilstoši telpu nomas līgumu nosacījumiem, gan ieņēmumus par līgumsodiem;
- Vides ministrija, lai panāktu efektīvāku līdzekļu izlietojumu:
  - ir uzsākusi darbības, lai nodrošinātu, ka no akciju sabiedrības „BAO” tiek atgūti un valsts budžetā ieskaitīti prettiesiski izmaksātie līdzekļi Ls 8765 apmērā;
  - ir nodrošinājusi, ka telpu nomas līgumos par valsts īpašumā Vides ministrijas personā esošajām ēkām ar valsts iestādēm netiek noteiktas maksas, kas pārsniedz apsaimniekošanas pašizmaksu, bet līgumos ar privātpersonām tiek noteikta maksa, kas nav mazāka kā apsaimniekošanas pašizmaksa;
- Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, lai nodrošinātu, ka tarifos tiek iekļautas tikai ekonomiski pamatotas un ar pakalpojuma sniegšanu saistītas izmaksas, ir izdarījusi grozījumus metodikā;
- Satiksmes ministrija, lai nodrošinātu papildu ieņēmumus valsts budžetā, efektīvu līdzekļu izlietojumu un pilnveidotu sniegtā pakalpojuma kvalitāti:
  - ir izvērtējusi iespēju palielināt valsts akciju sabiedrībai „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” valsts budžetā pārskaitāmo dividendi par valsts kapitāla izmantošanu, ņemot vērā centra iepriekšējo gadu nesadalītās peļņas apjomu un investīciju projektiem nepieciešamo finansējumu, kā rezultātā valsts budžeta ieņēmumi no dividendēm ir palielināti par 2,3 miljoniem latu;
  - ir izstrādājusi normatīvo aktu, kas veicina optimāla reģionālo starppilsētu un reģionālo vietējās nozīmes sabiedriskā transporta maršruta tīkla veidošanu;

Gada pārskats 2010

- valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Autotransporta direkcija”, izvērtējot vilcienu un autobusu maršrutus, slēdza autobusu reisu, kuri bija paralēli dzelzceļam, kā arī pārveidoja, pārdalīja vai daļēji slēdza maršrutus, kuri bija daļēji paralēli dzelzceļam;
- Zemkopības ministrija, lai veicinātu efektīvu valsts pārvaldes darbību un panāktu mazāku finanšu līdzekļu izlietojumu:
  - ir pilnveidojusi kritērijus valsts atbalsta piešķiršanai, novēršot iespēju viena veida valsts atbalstu saņemt no Eiropas Savienības un valsts budžeta līdzekļiem;
  - reorganizācijas rezultātā ir samazinājusi Pārtikas un veterinārā dienesta centrālā aparāta izmaksas un optimizējusi valsts akciju sabiedrības „Lauku attīstības fonds” administrācijas izdevumus;
- Tieslietu ministrija, lai pilnveidotu Juridiskās palīdzības administrācijas iekšējās kontroles sistēmu un nodrošinātu regulārus kontroles pasākumus, ir izstrādājusi nepieciešamos normatīvos aktus, pilnveidojusi uzraudzības sistēmu informācijas pilnīguma nodrošināšanai Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistrā un Valsts kompensāciju reģistrā un veikusi pasākumus sadarbības pilnveidošanai ar zvērinātiem tiesu izpildītājiem;
- Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Rīgas satiksme” ir pilnveidojusi informācijas tehnoloģiju vidi un sistēmas funkcionalitāti.

Lai nodrošinātu otrā ilgtermiņa stratēģiskā mērķa sasniegšanu - Valsts kontroles **revīziju tēmas atbilst sabiedrības interesēm** - , Valsts kontroles darbības stratēģijā 2010.-2013.gadam tika noteiktas šādas revīziju prioritātes:

- sabiedrībai vai kādai sabiedrības grupai būtisku jautājumu izvērtēšana;
- privātpersonu un institūciju iesniegto sūdzību izvērtēšana;
- valstī veikto nozaru reformu izvērtēšana;
- kapitālsabiedrību darbības efektivitātes un lietderības izvērtēšana.

Atbilstoši revīziju prioritātēm, ņemot vērā ekonomisko situāciju valstī, valdības veiktos pasākumus izdevumu konsolidācijai, sabiedrības pastiprinātu interesi par atsevišķiem jautājumiem, kā arī finanšu revīzijās konstatētos trūkumus, Valsts kontrole 2010.gada martā apstiprināja likumības revīziju tēmas.

2010.gadā revīziju tēmas bija saistītas ar tādu sabiedrībai būtisku jautājumu izskatīšanu kā lietderīga un efektīva rīcība ar valsts un pašvaldību mantu un finanšu līdzekļiem; privātpersonām un institūcijām sniegto pakalpojumu lietderība un kvalitāte; kapitālsabiedrību pārvaldības uzraudzība un to darbības efektivitāte un lietderība, kā arī, nosakot revīziju tēmas, tika ņemtas vērā iedzīvotāju sūdzības.

Pārskata gadā Valsts kontrole veica revīzijas par šādām būtiskām problēmām:

- par dažādu institūciju rīcību ar valsts budžeta līdzekļiem un mantu, tajā skaitā par izmaksu efektivitāti un lietderību sporta nozares institūcijās, zemkopības nozares zinātnisko organizāciju darbībā un dažās pašvaldībās;
- par valsts un pašvaldību iestāžu darbību, nodrošinot saistību izpildi saskaņā ar līgumiem ar starptautiskajām finanšu organizācijām;

Gada pārskats 2010

- par veselības aizsardzības, kultūras un satiksmes nozares kapitālsabiedrību un aģentūru pārvaldības un darbības efektivitāti;
- par atsevišķu izveidoto sistēmu darbības efektivitāti, tai skaitā Nacionālo bruņoto spēku apgādes sistēmas, lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanas, realizācijas un iznīcināšanas nodrošināšanas sistēmas, videi nodarīto kaitējumu atlīdzināšanas sistēmas, E-portfeļa realizācijas un Eiropas Savienības fondu administrēšanas sistēmas izmaksu efektivitāti.

Kopumā Valsts kontrole 2010.gadā pabeidza 43 revīzijas, tai skaitā 26 finanšu revīzijas un 17 likumības revīzijas, savukārt sagatavoto revīzijas ziņojumu skaits ir 48, tai skaitā 29 ziņojumi par finanšu revīzijām un 19 – par likumības revīzijām. Ziņojumu skaits ir lielāks nekā revīziju skaits, jo dažām revīzijām tika sagatavoti vairāki revīzijas ziņojumi.

Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir samazinājies veikto revīziju skaits (likumības revīziju 2009.gadā bija par 10 vairāk), kas izskaidrojams ar pēdējo gadu laikā samazinātajiem finanšu resursiem, kā rezultātā tika samazināts Valsts kontroles darbinieku, tai skaitā revidentu, skaits.

2.attēls. Valsts kontroles 2010.gadā veikto revīziju un sagatavoto revīzijas ziņojumu skaits

	Finanšu revīzijas	Likumības revīzijas	Kopā
Revīziju skaits	26	17	43
Ziņojumu skaits	29	19	48

2010.gadā Valsts kontrole turpināja pilnveidot un aktualizēt revīziju metodoloģiju, tādējādi nodrošinot trešā mērķa - **revīziju metodoloģija atbilst labākajai pieredzei un starptautiskajām tendencēm** - īstenošanu.

Valsts kontrole sagatavoja *Vadlīnijas Starptautisko revīzijas standartu lietošanai*, aktualizēja vairākus darba procesu aprakstus – *Likumības un lietderības revīziju veikšanas procesu*, *Latvijas Bankas saimnieciskās darbības un finanšu pārskatu revīzijas veikšanas procesu*, *Revīzijas ieteikumu ieviešanas uzraudzības procesu* un *Revīziju kvalitātes kontroles procesu*. Pabeigta *Finanšu revīziju veikšanas procesa* aktualizēšana, kurā izdarīti būtiski grozījumi, paredzot, ka ministriju, centrālo valsts iestāžu un pašvaldību gada pārskatu finanšu revīziju apjoms tiek noteikts, ņemot vērā Latvijas Republikas gada pārskatā par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem identificētos riskus, kā arī aktualizētas revīziju rokasgrāmatas.

2010.gadā turpinājās darbs, ieviešot jaunāko revīzijas atbalsta rīka *TeamMate* versiju, kā arī aktualizējot visu četru programmatūras moduļu - elektronisko darba dokumentu moduļa (*EWP*), darba laika uzskaites moduļa (*TEC*), plānošanas moduļa (*Schedule*) un revīzijas ieteikumu uzraudzības moduļa (*Central*) - lietošanas rokasgrāmatas.

Pārskata gadā Valsts kontrole turpināja izmantot *IDEA* programmatūru plaša apjoma datu analīzei un revīzijās sāka izmantot statistiskās izlases.

3.2. Valsts kontroles attīstības ilgtspējas nodrošināšana

Ilgtermiņa stratēģiskie mērķi

Valsts kontroles attīstības ilgtspējas nodrošināšanai ir izvirzīti šādi ilgtermiņa stratēģiskie mērķi: (1) Valsts kontrole ir nodrošināta ar augstas kvalifikācijas darbiniekiem; (2) darbinieku profesionalitāte nodrošina revīziju darbu vienādi augstā līmenī; darbinieki pastāvīgi pilnveido profesionālās zināšanas; (3) resursi tiek lietoti efektīvi; (4) iekšējā kontroles sistēma nodrošina Valsts kontroles caurskatāmu darbību, kvalitatīvu uzraudzību un nepārtrauktu darbības pilnveidošanu; (5) darbinieki piedalās starptautiskajā revīziju darbā un starptautisko organizāciju darba grupās; (6) darbinieki sniedz savu pieredzi, zināšanas un profesionālo atbalstu citām augstākajām revīzijas institūcijām; (7) komunikācija ar revidējamām vienībām, plašsaziņas līdzekļiem un Saeimu veicina sabiedrības, politiķu un revidējamo vienību izpratni par Valsts kontroles darba rezultātiem.

Lai piesaistītu augsti kvalificētus darbiniekus, kas nodrošina pirmā mērķa īstenošanu, Valsts kontrole ir pilnveidojusi jauno darbinieku atlases procesu, kā arī darbinieku vērtēšanas sistēmu.

Valsts kontrolē 2010.gadā darbā no jauna tika pieņemts 21 darbinieks. Lai piesaistītu augsti kvalificētus darbiniekus un novērtētu amata pretendentu zināšanas, tika izstrādāti pārbaudes uzdevumi valsts revidenta amata pretendentiem un pārbaudes uzdevumu rezultāti tika ņemti vērā, pieņemot darbā jaunus revidentus.

Atbilstoši darba plāna aktivitātēm katram darbiniekam tika apstiprināti individuālie uzdevumi, kuru izpilde tika ņemta vērā darbinieku darba izpildes vērtēšanā. Pārskata gadā tika pārskatītas amatu kvalifikācijas prasības, kā arī individuālajos uzdevumos tika norādīti katram darbiniekam sasniedzamie rezultāti.

2010.gadā darba izpildes noslēguma vērtēšanā piedalījās 129 darbinieki, A un B vērtējumu (augstākie vērtējumi: A- liecina, ka pārsniegtas amatam izvirzītās prasības, B – atbilst amatam izvirzītajām prasībām) vērtēšanas procesā saņēma 95% darbinieku, kas liecina par augstu darbinieku profesionalitātes līmeni.

Otrā mērķa - **darbinieku profesionalitāte nodrošina revīziju darbu vienādi augstā līmenī** – īstenošanai Valsts kontrole turpināja revīzijas darba kvalitātes pilnveidošanu, kas ietvēra slēgtu revīziju kvalitātes kontroles un kvalitātes veicināšanas pasākumus revīzijas laikā.

Slēgtu revīziju kvalitātes kontroles ietvaros tika pārbaudīti izlases veidošanas pamatprincipi un atbilstība revīzijas metodoloģijai deviņās finanšu revīzijās, lai veicinātu pieredzes apmaiņu starp revīzijas departamentiem, identificētu labās prakses piemērus un nepieciešamos uzlabojumus revīziju metodoloģijā, kā arī gūtu pārlicību, ka revīzijas tiek veiktas atbilstoši Valsts kontroles noteiktajām procedūrām un Starptautisko revīzijas standartu prasībām.

Slēgtu revīziju kvalitātes kontroles rezultātā tika identificēti labās prakses piemēri un nepieciešamie uzlabojumi metodoloģijā par revīzijas apjomā iekļaujamo iestāžu izvēli, statistiskās izlases metodes izmantošanu detalizēto darījumu pārbaudēs, kritēriju noteikšanu darījumu atlasei nestatistiskās izlases gadījumā, izlases aprēķināšanu konsolidēta gada pārskata gadījumā, izlases lieluma un veicamā pārbaudžu apjoma noteikšanu, konstatēto kļūdu ietekmes noteikšanu uz izlases lielumu, kā arī par citiem jautājumiem.

Gada pārskats 2010

Kvalitātes veicināšanas pasākumu laikā par revīzijas metodoloģiju atbildīgie darbinieki sniedza konsultācijas revidentiem revīzijas procesā. Tas nodrošināja, ka revīziju ziņojumi atbilst Valsts kontroles metodikai un sniedz skaidru un saprotamu informāciju.

Tika nodrošināts, ka ziņojumos ir sniegta informācija par visās ministrijās, citās centrālajās valsts iestādēs un pašvaldībās būtiskiem jautājumiem, piemēram, par jautājumiem, kas saistīti ar fiskālo disciplīnu, pārskata daļā „Atlīdzība” tika izvērtēta 2009.gadā no Finanšu ministrijas budžeta apakšprogrammas „Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem” veiktās līdzekļu piešķiršanas un izlietošanas atbilstība normatīvo aktu prasībām un 2009.gadā veiktās finansējuma pārdales starp budžeta programmām un apakšprogrammām atbilstība Ministru kabineta pieņemtajiem lēmumiem par fiskālās disciplīnas un uzraudzības nodrošināšanas pasākumiem.

Lai **pilnveidotu darbinieku profesionālās zināšanas**, tādējādi nodrošinot trešā mērķa īstenošanu, darbiniekiem tika nodrošinātas mācības.

2010.gadā darbinieki apmeklēja 21 Valsts kontroles organizēto mācību pasākumu - kursus, seminārus, pieredzes apmaiņas pasākumus, konferences - , no kuriem astoņi pasākumi bija ārējo mācību pakalpojumu sniedzēju vadītas mācības.

Pārskata gadā, tāpat kā iepriekšējā gadā, notika vairāki pieredzes apmaiņas semināri par revīzijās aktuāliem jautājumiem, mācības jaunajiem darbiniekiem, mācības un semināri par Valsts kontrolē izmantotajiem revīziju rīkiem (*IDEA, TeamMate*), kā arī notika mācības par Publisko iepirkumu likumu.

Valsts kontroles darbiniekiem tika organizēti arī ārējo mācību pakalpojumu sniedzēju semināri un konferences par dažādām tēmām, tai skaitā par kvalitātes vadību, grāmatvedības jautājumiem, starptautiskajiem revīziju standartiem, informācijas sistēmām, personāla vadību, juridiskiem un citiem jautājumiem.

2010.gadā Valsts kontrole nodrošināja darbiniekiem mācības 2048 stundu apmērā (2009.gadā – 1929 stundas). 2010.gadā vidēji viens Valsts kontroles darbinieks mācījās 13 stundas (2009.gadā - 12 stundas). Revīzijas personāls pārskata gadā mācījās 1968 stundas, vidēji viens revīzijas darbinieks - 16 stundas, savukārt atbalsta personāls - 80 stundas, vidēji viens atbalsta personāla darbinieks - 2,1 stundu.

Kopumā 2010.gadā Valsts kontrolē mācību vajadzību nodrošināšanai tika iztērēti 6186 lati.

Bez tam Valsts kontroles darbinieki regulāri sekoja līdzi aktuālai informācijai audita jautājumos, tai skaitā aktivitātēm citu valstu augstākajās revīzijas iestādēs, kā arī jaunumiem valsts pārvaldē; vidēji viens darbinieks pārskata gadā pašmācībai izlietoja 15 stundas.

Lai sasniegtu ceturto mērķi - **resursi izlietoti efektīvi** –, jo īpaši - samazināta budžeta apstākļos, arvien vairāk uzmanības Valsts kontrole velta finanšu līdzekļu efektīvam un lietderīgam izlietojumam.

Pārskata gadā Valsts kontroles finanšu resursi ir samazinājušies par 19,1%, uzturēšanas izdevumi - par 22,4% (skatīt 1.pielikumu).

Lai revīzijas departamentu vadībai revīziju plānošanas laikā nodrošinātu iespēju sekot līdzi katra darbinieka noslodzei un atvieglotu plānošanas procesu, revīzijas Valsts kontrolē tiek plānotas revīziju atbalsta rīkā – *TeamMate* programmatūrā. Atbalsta funkciju veikšanai darba plānā tiek plānoti sasniedzamie rezultāti un veicamās aktivitātes to ieviešanai, konkrēti atbildīgie un izpildes termiņi, kā arī cilvēkstundas un budžets.

Gada pārskats 2010

Rezultātā Valsts kontroles vadībai ir pilna informācija par katras revīzijas izmaksām, kā arī par darbības stratēģijas rezultātu sasniegšanu un par katras struktūrvienības ieguldījumu kopīgo Valsts kontroles mērķu sasniegšanā.

Saskaņā ar Valsts kontroles gada darba plānā apstiprinātajām revīzijām un aktivitātēm revīziju atbalstam darbinieki ievada darba laika uzskaites sistēmā datus par faktiski patērētajām cilvēkstundām. Pamatojoties uz darba laika uzskaites sistēmas datiem, Valsts kontroles struktūrvienības katru ceturksni sagatavo Valsts kontroles gada darba plāna izpildes pārskatu, kurā tiek sniegta informācija par aktivitāšu revīziju atbalstam izpildes statusu, par paveikto konkrētajā laika posmā un tiek salīdzinātas plānotās cilvēkstundas un budžets ar faktisko izpildi. No visām Valsts kontroles struktūrvienībām saņemtie Valsts kontroles gada darba plāna izpildes pārskati tiek analizēti un apkopoti. Rezultātā iegūtie dati tiek izmantoti, lai novērtētu kopējo iestādes faktisko situāciju par izlietotajām cilvēkstundām un budžetu, izvērtējot Valsts kontroles rezultātos rādītājus, kā arī informatīvā nolūkā, plānojot aktivitātes nākamajam gadam.

2010.gadā revīzijām ir izlietoti 84% no kopējā darba laika patēriņa (plānots - 75%), kas liecina par revīziju darba intensitātes pieaugumu.

Ceturtnā mērķa - **nodrošināta Valsts kontroles caurskatāma darbība, kvalitatīva uzraudzība un nepārtraukta darbības pilnveidošana** – īstenošanu nodrošināja kvalitātes vadības sistēmu speciālistu veiktie iekšējie auditi un atbilstības pārbaudes.

2010.gadā Valsts kontroles iekšējā kontroles sistēma tika vērtēta, veicot apvienotos iekšējos auditus (skatīt 2.pielikumu). Apvienoto iekšējo auditu laikā tika veikta ne tikai Valsts kontroles iekšējās kontroles sistēmas pārbaude, bet arī kvalitātes vadības sistēmas pārbaudes. Novērtējums par auditējamās sistēmas iekšējo kontroli dokumentēts katra audita iekšējās kontroles novērtējumā un audita ziņojumā. Lai pilnveidotu iekšējās kontroles sistēmu un kvalitātes vadības sistēmu, auditos sniegti ieteikumi, kurus saskaņojusi auditējamā struktūrvienība un par ieteikumu ieviešanu atbildīgā persona un apstiprinājusi valsts kontroliere.

Iekšējo auditu rezultāti liecina, ka iekšējās kontroles sistēma Valsts kontrolē ir izveidota, tā darbojas un tiek nepārtraukti pilnveidota.

Pārskata gadā iekšējos auditos sniegtie ieteikumi bija vērsti uz iekšējo normatīvo aktu pilnveidošanu, kā rezultātā tika optimizēti iekšējie procesi, uz grāmatvedības un personāla uzskaites sistēmas pilnveidošanu, novēršot nepilnības sistēmas datus vai informācijā, uz atsevišķu struktūrvienību darba organizācijas uzlabošanu, veicinot efektīvāku darba izpildi, uz kontroles sistēmas pilnveidošanu, mazinot dažādu neatbilstību riskus, kā arī sniegtie ieteikumi ir sekmējuši finanšu resursu ekonomiju.

Lai īstenotu piekto mērķi - **pilnveidots starptautiskais revīziju darbs, piedaloties kopīgās revīzijās un starptautisko revīzijas organizāciju darba grupās** – , Valsts kontrole pārskata gadā ļoti aktīvi iesaistījās starptautiskās sadarbības aktivitātēs.

Starptautiskās sadarbības mērķis ir iepazīstināt ar Valsts kontroles sasniegumiem un panākumiem starptautisko sabiedrību, stiprināt Valsts kontroles spēju veikt publiskā sektora revīzijas un pilnveidot darbinieku profesionālo kompetenci. Lai to sasniegtu, Valsts kontrole aktīvi darbojas augstāko revīzijas iestāžu starptautiskajās organizācijās INTOSAI un EUROSAI, piedalās starptautiskās konferencēs un semināros, veic paralēlās revīzijas, kā arī veicina divpusēju un daudzpusēju pieredzes apmaiņu ar citu valstu augstākajām revīzijas iestādēm.

Gada pārskats 2010

Sadarbība ar INTOSAI

INTOSAI ir neatkarīga augstāko revīzijas iestāžu starptautiska organizācija – ārējās revīzijas institūciju augstākais sadarbības līmenis –, un tās mērķis ir veicināt pieredzes apmaiņu starp dažādu valstu augstākajām revīzijas iestādēm. Organizācijai ir īpašs konsultatīvs statuss Apvienoto Nāciju Organizācijas Ekonomisko un sociālo lietu padomē (ECOSOC).

Jau vairāk nekā piecdesmit gadus INTOSAI kalpo kā forums publiskā sektora revīzijas jomas stiprināšanai, augstāko revīzijas iestāžu profesionālai attīstībai, kā arī zināšanu un labākās prakses savstarpējai apmaiņai. Patlaban INTOSAI apvieno 189 augstākās revīzijas iestādes un četrus asociētos dalībniekus, kā arī Eiropas Revīzijas palātu pārnacionālas organizācijas statusā.

Lai nodrošinātu INTOSAI mērķu sasniegšanu, ir izveidotas reģionālās augstāko revīzijas iestāžu organizācijas, notiek regulāras pastāvīgo komiteju un darba grupu sanāksmes un citi informatīvi pasākumi, kā arī reizi trijos gados tiek organizēts kongress (INCOSAI).

2010.gada novembrī Valsts kontroles pārstāvji piedalījās INCOSAI XX kongresā Johannesburgā, Dienvidāfrikas Republikā. Piedaloties 152 dalībvalstīm, INCOSAI XX kongresa darba kārtības ietvaros tika apstiprināti INTOSAI darba grupu trīs gadu darba rezultātā izstrādātie 44 INTOSAI oficiālie dokumenti – INTOSAI profesionālie standarti (ISSAI) un publiskā sektora finanšu vadības labas pārvaldības vadlīnijas (INTOSAI GOV), kā arī notika diskusijas par šādiem augstākajām revīzijas iestādēm aktuāliem jautājumiem: augstāko revīzijas iestāžu loma un nozīme un vides revīzijas un ilgtspējīga attīstība. Kongresa laikā tika vērtēti INTOSAI stratēģiskā plāna 2005. – 2010.gadam rezultāti un apstiprināts INTOSAI stratēģiskais plāns 2011. – 2016.gadam. INTOSAI stratēģiskais plāns 2011. – 2016.gadam paredz sešu stratēģisko prioritāšu īstenošanu: atbalsts augstāko revīzijas iestāžu neatkarības stiprināšanai; INTOSAI starptautisko standartu un vadlīniju (ISSAI) ieviešanas veicināšana; augstāko revīzijas iestāžu kapacitātes stiprināšana; augstāko revīzijas iestāžu lomas un nozīmes pozicionēšana; cīņas pret korupciju stiprināšana un INTOSAI komunikācijas veicināšana.

2010.gadā Valsts kontroles speciālisti turpināja aktīvi darboties INTOSAI Nacionālo rezultātīvo rādītāju darba grupā, piedaloties darba grupas kopējā ziņojuma INTOSAI valdei sagatavošanā, rezultātīvo rādītāju terminoloģijas izstrādē, kā arī rezultātīvo rādītāju izmantošanas augstāko revīzijas iestāžu darbā vadlīniju projekta sagatavošanā. 2010.gada aprīlī Nacionālo rezultātīvo rādītāju darba grupas sanāksmes laikā, kas notika Astanā, Kazahstānā, valsts kontroliere uzstājās ar prezentāciju par starptautiskās pieredzes, izmantojot nacionālos rezultātīvos rādītājus, ieviešanu revīzijas darbā.

2010.gada maijā Valsts kontroles pārstāvji piedalījās INTOSAI Privatizācijas, ekonomiskās regulēšanas un valsts un privātās partnerības darba grupas noslēguma sanāsmē Londonā.

Gada laikā Valsts kontroles pārstāvji turpināja dalību INTOSAI Vides revīziju darba grupā, kā arī INTOSAI Finanšu revīzijas standartu apakškomitejā, izvērtējot vairāku vadlīniju projektus.

Sadarbība ar EUROSAI

EUROSAI ir INTOSAI reģionālā organizācija, kas apvieno 49 Eiropas valstu augstākās revīzijas iestādes un Eiropas Revīzijas palātu. Organizācijas mērķi ir orientēti uz profesionālās sadarbības veicināšanu starp Eiropas augstākajām revīzijas iestādēm un

Gada pārskats 2010

---

citām INTOSAI reģionālajām organizācijām, savstarpēju informācijas un dokumentācijas apmaiņu, publiskā sektora revīzijas izpētes veicināšanu, akadēmisko amatu izveides stimulēšanu nozarē un revīzijas terminoloģijas vienādošanu. Līdzīgi kā INTOSAI, arī EUROSAL reizi trijos gados organizē kongresu, kā arī darba grupu sanāksmes, mācības un seminārus.

2010.gadā Valsts kontroles darbinieki turpināja dalību EUROSAL Informācijas tehnoloģiju un Vides revīziju darba grupās. Valsts kontroles speciālisti kopā ar pārstāvjiem no Finanšu ministrijas un Valsts ieņēmumu dienesta piedalījās EUROSAL Informācijas tehnoloģiju darba grupas organizētajā seminārā jaunu pieeju izmantošanā pievienotās vērtības nodokļa krāpšanas gadījumu novēršanai. Savukārt Vides revīziju darba grupas ietvaros, piedaloties darba grupas ikgadējā sanāksmē Nīderlandē, Valsts kontroles speciālisti guva ieskatu citu valstu veiktajās revīzijās vides jomā, kā arī pilnveidoja zināšanas attiecībā uz atjaunojamo energoresursu revīzijām un vides sektorā veikto revīziju ietekmes noteikšanu.

2010.gadā notika aktīva gatavošanās VIII EUROSAL kongresam, kas notiks 2011.gada jūnijā Lisabonā, Portugālē. Valsts kontroles darbinieki izskatīja organizācijas darba grupu sagatavoto dokumentu projektus, ieskaitot EUROSAL stratēģiskā plāna 2011. – 2017.gadam projektu, un sniedza savus komentārus un ieteikumus. Saistībā ar piedāvāto kongresa tematiku tika sagatavots Latvijas kā dalībvalsts viedoklis (darba dokuments) par tēmu „Augstāko revīzijas iestāžu loma valsts pārvaldes amatpersonu atbildības veicināšanā”, kā arī raksts „Augstākā revīzijas iestāde – caurskatāmības un labas pārvaldības garants demokrātiskā valstī” publicēšanai EUROSAL 20.gadadienai veltītajā izdevumā.

Sadarbība ar Eiropas Revīzijas palātu

Eiropas Revīzijas palāta (turpmāk – Palāta) ir Eiropas Savienības augstākā revīzijas institūcija. Palāta ir Eiropas Savienības ārējās revīzijas iestāde, un tā sekmē Eiropas Savienības finanšu labāku pārvaldību un darbojas kā neatkarīga Eiropas Savienības iedzīvotāju finansiālo interešu aizstāve. Tās darba mērķis ir uzlabot Eiropas Savienības līdzekļu finanšu pārvaldību, lai nodrošinātu to optimālu izmantošanu iedzīvotāju interesēs.

Palāta, pārbaudot Eiropas Savienības līdzekļu iekasēšanu un izlietošanu, vērtē, kā Eiropas Savienības iestādes veic minētās funkcijas. Palāta pārbauda, vai finanšu darbības tiek reģistrētas, likumīgi un pareizi izpildītas un pārvaldītas tā, lai nodrošinātu ekonomiskumu, efektivitāti un produktivitāti. Palāta informē par sava darba rezultātiem, laikus publicējot pārskatus, ziņojumus un atzinumus.

2010.gadā Valsts kontrole nodrošināja atbalstu šādu Eiropas Revīzijas palātas revīziju ietvaros veikto tematisko auditu vizīšu Latvijā īstenošanā: revīzijas saistībā ar Ticamības deklarāciju par 2009.finanšu gadu (DAS 2009) un izdevumiem brīvības, drošības un tiesiskuma jomā; Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) finanšu revīzijas saistībā ar Ticamības deklarāciju 2010.finanšu gadam; revīzijas saistībā ar Ticamības deklarāciju par 2010.finanšu gadu (DAS 2010).

2010.gada novembrī Eiropas Revīzijas palātas loceklis Dr. Igors Ludboržs Valsts kontroles darbiniekiem sniedza prezentāciju par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto Pārskatu par Eiropas Savienības budžeta izpildi 2009.gadā.

Gada pārskats 2010

Sadarbība ar Eiropas Savienības dalībvalstu augstākajām revīzijas iestādēm

Sadarbība ar Eiropas Savienības dalībvalstu augstākajām revīzijas iestādēm galvenokārt norisinās Eiropas Savienības Kontaktu komitejas un tās izveidoto darba grupu ietvaros. Kontaktu komiteja ir Eiropas Savienības dalībvalstu augstāko revīzijas iestāžu vadītāju un Eiropas Revīzijas palātas vadītāja autonoma un neatkarīga apvienība, kuras darbības mērķis ir stiprināt Eiropas Savienības finanšu vadību un labu pārvaldību.

Eiropas Savienības Kontaktu komitejas sanāksmes notiek reizi gadā. Sanāksmē izskatāmos jautājumus sagatavo starptautiskās sadarbības koordinatori, kuri tiekas divas reizes gadā. 2010.gada oktobrī Eiropas Revīzijas palātas un Francijas augstākās revīzijas iestādes kopīgi organizētā Eiropas Savienības Kontaktu komitejas ikgadējā sanāksme notika Luksemburgā. Tās darba kārtība ietvēra semināru „Nacionālo parlamentu loma pēc Lisabonas līguma spēkā stāšanās”, kā arī diskusijas attiecībā uz plānotajām izmaiņām Eiropas Savienības Finanšu regulā, kas nosaka Eiropas Savienības fondu pārvaldības pamatprincipus. Saskaņā ar Kontaktu komitejas tikšanās laikā pieņemto rezolūciju LR Valsts kontrole koordinēs 2011. – 2012.gada aktivitātes „Pieredzes apmaiņa valsts un pašvaldību īpašumā esošo kapitālsabiedrību pārvaldības revīziju veikšanā” ieviešanu.

2010.gada februārī Valsts kontroles pārstāvis piedalījās Kontaktu komitejas Struktūrfondu IV darba grupas plenārsēdē, lai vienotos par dalībvalstu īstenotās paralēlās revīzijas „Eiropas Savienības struktūrfondu administrēšanas sistēmas izmaksu efektivitāte un atbilstība tiesību aktiem” ziņojuma struktūru un saturu. 2010.gadā tika veikta paralēlās revīzijas pēcpārbaude, sagatavots un nosūtīts darba grupas koordinatoriem Latvijas kā dalībvalsts revīzijas ziņojums par revīzijas rezultātiem, kas tiks iekļauts darba grupas kopējā ziņojumā.

2010.gadā Valsts kontroles pārstāvji turpināja darboties Eiropas Savienības Kontaktu komitejas Pievienotās vērtības nodokļa darba grupā, kā arī iesaistījās Kontaktu komitejas ietvaros izveidotajos informācijas apmaiņas tīklos par nacionālo ziņojumu par ES finanšu līdzekļu vadību un par Lisabonas stratēģiju/Eiropas 2020 revīzijas. 2010.gada augustā Valsts kontroles pārstāvis piedalījās Eiropas Revīzijas palātas organizētajā seminārā par Lisabonas stratēģijas un Eiropas 2020 stratēģijas revīziju jautājumiem, gūstot papildu informāciju par Lisabonas stratēģijas īstenošanas rezultātiem un Eiropas 2020 stratēģijas mērķiem un īstenošanas instrumentiem, kā arī ieskatu Eiropas Savienības dalībvalstu augstāko revīzijas iestāžu pieredzē un nākotnes plānos šādu revīziju veikšanā.

Baltijas un Ziemeļvalstu augstāko revīzijas iestāžu sadarbība

2010.gada 9. un 10.septembrī Rīgā notika Baltijas valstu un Ziemeļvalstu augstāko revīzijas iestāžu ikgadējā tikšanās ekspertu līmenī, piedaloties pārstāvjiem no astoņām valstīm: Dānijas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Norvēģijas, Polijas, Somijas un Zviedrijas. Tikšanās gaitā attiecīgo revīzijas jomu speciālisti dalījās pieredzē par aktualitātēm un attīstības tendencēm šādu ar revīziju īstenošanu cieši saistītu tēmu ietvaros: Ekonomikas lejupslīdes ietekme uz atsevišķu revīzijas tēmu izvēli un revīziju plānošanas procesu kopumā; Revīzijas pieeja valsts un pašvaldību īpašumā esošo kapitālsabiedrību revīziju īstenošanā; Augstāko revīzijas iestāžu pieredze datu apstrādes sistēmu izmantošanā likumības un lietderības revīziju īstenošanā/ kvantitatīva rakstura revīzijas metožu izmantošana lietderības revīziju īstenošanā.

Gada pārskats 2010

Nākamā Baltijas un Ziemeļvalstu augstāko revīzijas iestāžu tikšanās iestāžu vadītāju līmenī notiks 2011.gada augusta beigās Oslo, Norvēģijā.

Sestā mērķa - **sniegta pieredze, zināšanas un profesionālais atbalsts citām augstākajām revīzijas institūcijām** – sasniegšanai pārskata gadā Valsts kontrole īstenoja ļoti aktīvu divpusējo sadarbību ar citu valstu augstākajām revīzijas institūcijām, organizējot mācības un sniedzot praktisku palīdzību revīziju darbā. Valsts kontrole ir kļuvusi plaši pazīstama savu kolēģu vidū, un vairākas augstākās revīzijas institūcijas vēlas sadarboties tieši ar Latvijas revidentiem un citiem mūsu speciālistiem.

2010.gadā tika panāktas vienošanās un noslēgti savstarpējās saprašanās memorandi starp Valsts kontroli un Gruzijas Valsts kontroles komiteju, kā arī Armēnijas Republikas Kontroles palātu. Noslēgtās vienošanās paredz pieredzes apmaiņu, lai pilnveidotu revīzijas metodoloģiju, profesionālo apmācību un darbinieku kvalifikācijas celšanu, informatīvo materiālu un dokumentu apmaiņu, kā arī kopīgu projektu un revīziju organizēšanu.

Ar Baltkrievijas Republikas Valsts kontroles komiteju noslēgtā savstarpējā saprašanās memoranda ietvaros 2010.gada maijā Valsts kontroles amatpersonas oficiālā atbildes vizītē ieradās Minskā, Baltkrievijā. Vizītes laikā bija tikšanās ar Baltkrievijas Valsts kontroles komitejas priekšsēdētāju, kā arī ar citām Baltkrievijas valsts augstākajām amatpersonām. 2010.gadā Valsts kontroles speciālisti sniedza konsultācijas Baltkrievijas kolēģiem par IDEA programmatūras piedāvāto iespēju izmantošanu revīzijas darbā. 2011.gada otrajā pusē plānots savstarpējās pieredzes apmaiņas seminārs.

Divpusējās sadarbības starp Valsts kontroli un Gruzijas Valsts kontroles komiteju ietvaros 2010.gada augustā noslēgts sadarbības līgums par apmācības projekta īstenošanu. Projekta mērķis ir pilnveidot Gruzijas Valsts kontroles komitejas revidentu praktiskās iemaņas revīziju veikšanā. Projekta gaitā Valsts kontroles speciālisti nodrošina konsultācijas un sniedz atbalstu pilotrevīziju veikšanā, aptverot visus revīzijas īstenošanas posmus.

2010.gadā turpinājās Valsts kontroles un Kirgizstānas Republikas Revīzijas palātas kopīgi īstenotā Institucionālā attīstības fonda dotācijas kapacitātes celšanai publiskā sektora revīziju veikšanā finansētā projekta ieviešana. Projekta ieviešanu paredzēts pabeigt līdz 2011.gada maijam. Projekta aktivitātes ietver Kirgizstānas Republikas Revīzijas palātas revidentu apmācību, finanšu revīziju veikšanas metodoloģijas pilnveidošanu atbilstoši starptautisko revīzijas standartu prasībām, kā arī izstrādātās metodoloģijas aprobēšanu pilotrevīziju ietvaros. 2010.gadā tika pabeigts ar starptautiskajiem revīzijas standartiem atbilstošas revīzijas metodoloģijas izstrādāšanu saistītais projekta komponents, kura laikā Valsts kontroles speciālisti nodrošināja Kirgizstānas Revīzijas palātas pārstāvjiem apmācību un sniedza konsultācijas finanšu revīzijas metodoloģijas izstrādes jautājumos.

Valsts kontrolei ir izveidojusies veiksmīga sadarbība ar Krievijas Federācijas Revīzijas palātu. Šīs sadarbības gaitā 2010.gadā tika uzsākta jau ceturtās abu institūciju kopīgi īstenotās paralēlās revīzijas plānošana. Revīzijas laikā plānots vērtēt abu valstu atbildīgo institūciju darbības noslēgto starpvalstu vienošanos īstenošanā.

Paplašinot divpusējo sadarbību un tādējādi iegūstot jaunu profesionālo pieredzi un ieskatu citu valstu augstāko revīzijas iestāžu darbības pamatnostādņēs, 2010.gada septembrī valsts kontroliere Inguna Sudraba devās vizītē uz Erevānu, Armēniju, lai piedalītos Neatkarīgo Valstu Savienības augstāko revīzijas iestāžu vadītāju ikgadējā sanāksmē.

Gada pārskats 2010

Lai pilnveidotu komunikāciju un sadarbību ar revidējamām vienībām, sabiedrību, plašsaziņas līdzekļiem un Saeimu, tādējādi īstenojot septīto mērķi, Valsts kontrole sadarbojās ar plašsaziņas līdzekļiem, valsts kontroliere piedalījās dažādās konferencēs, diskusijās un forumos, tikās ar amatpersonām un sadarbojās ar Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju un citām komisijām, kā arī ar Ministru kabinetu.

Sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem

2010.gadā Valsts kontrole turpināja pilnveidot sadarbību ar plašsaziņas līdzekļiem, izplatot preses relīzes, kā arī valsts kontrolierei sniedzot individuālas intervijas radio, televīzijā un presē. Valsts kontroliere ir sniegusi informāciju par revīziju rezultātiem, tai skaitā ārvalstu žurnālistiem, kas ir izrādījuši interesi par dažu revīziju rezultātiem. Nepastarpināta un regulāra informācijas sniegšana sabiedrībai ir sekmējusi gan Valsts kontroles mērķu sasniegšanu, gan sabiedrības informētības līmeņa par institūciju rīcību ar valsts un pašvaldību līdzekļiem un mantu paaugstināšanos.

Pārskata gadā, nostiprinot sadarbību ar katra plašsaziņas līdzekļa noteiktiem žurnālistiem, kas specializējušies valsts pārvaldes un finanšu jomā, kā arī mērķtiecīgi skaidrojot Valsts kontroles revīziju darba īpatnības un revīziju rezultātu būtiskumu un kontekstu, Valsts kontrole ir panākusi, ka informācija plašsaziņas līdzekļos kļūst arvien precīzāka, turklāt bieži tā ir rosinājusi arī turpmākas analītiskas diskusijas par revidentu konstatējumiem.

2010.gadā valsts kontroliere vairākkārt ir uzstājusies televīzijā un radio, skaidrojot Valsts kontroles revīzijās konstatēto un paužot viedokli sabiedrībai svarīgos un būtiskos sociālpolitiskos un ekonomikas jautājumos.

2010.gadā ir bijušas vairāk nekā 150 publikācijas centrālajā un reģionālajā presē par revīziju rezultātiem, kuri tika nodoti atklātībai 2010.gadā (laikrakstos *Diena*, *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*, *Latvijas Vēstnesis*, *Latvijas Avīze*, *Dienas Bizness*, *Rīgas Priekšavas Avīze*, *Телеграф*, *Вести Сегодня*, *Бизнес&Балтия*, *Час*, žurnālā *Grāmatvedība un Ekonomika* u.c.).

Svarīgākās intervijas un publikācijas presē 2010.gadā bija saistītas ar revīziju rezultātiem par sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas jomu, par valsts līdzekļu izlietošanu slimnīcās, par valsts aģentūras *Jaunie Trīs brāļi* rīcību, par sportam novirzītās valsts naudas administrēšanu, par gada pārskatu revīzijām ministrijās un daudziem citiem sabiedrībai aktuāliem jautājumiem.

Valsts kontroles piedalīšanās konferencēs, diskusijās un profesionāļu forumos

Lai veicinātu dažādu sabiedrības pārstāvju un nozaru speciālistu informētību un nostiprinātu atgriezenisko saiti, uzzinot profesionāļu un sabiedrības viedokli, 2010.gadā valsts kontroliere piedalījās dažādās konferencēs, sēdēs, semināros un diskusijās. Tādējādi stiprināta Valsts kontroles saikne gan ar nozaru profesionāļiem, gan sabiedrību, un tas ļauj daudz plašāk un pilnīgāk apmainīties ar būtisku informāciju.

2010.gadā valsts kontroliere piedalījās virsprokuroru sanāksmē Ģenerālprokuratūrā, Latvijas Republikas Prokuratūras 20 gadu pastāvēšanai veltītajā konferencē, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības valdes sēdē, Valsts prezidenta kancelejas Stratēģiskās analīzes komisijas rīkotajā diskusijā „Politisko partiju statusa noteikšana un tiešā demokrātija kā risinājumi Latvijas politiskās sistēmas krīzei”, ikgadējā skolotāju konferencē „Latvijas cilvēks izglītības telpā un laikā”, Baltijas Ekonomikas forumā un vairākos citos pasākumos.

Gada pārskats 2010

Valsts kontrole vairākkārt ir atsaukusies aicinājumiem uzstāties studentu auditorijās, un valsts kontroliere ar uzrunu piedalījās seminārā „Nepārdosim Latviju!” Latvijas Universitātē, piedalījās Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolas konferencē, kā arī nolasīja publisku lekciju Vidzemes augstskolā.

Pēc dažām valsts kontrolieres uzstāšanās reizēm, piemēram, Baltijas Ekonomikas forumā, izraisījās plaša sabiedrības domu apmaiņa. Šīs diskusijas lielā mērā sekmē sabiedrības locekļu izpratnes veidošanos par to, kā nodokļu maksātāju nauda jātērē un kādai ir jābūt videi, kurā valsts pārvalde darbojas.

Valsts kontrolieres svarīgākās tikšanās ar Latvijas Republikas valsts amatpersonām

2010.gadā valsts kontroliere Inguna Sudraba daudzkārt ir tikusies ar dažāda līmeņa Latvijas valsts un pašvaldību amatpersonām, lai pārrunātu Valsts kontroles veikto revīziju rezultātus.

Pārskata gads ir iezīmējis Valsts kontroles kā eksperta lomu mūsu valsts ekonomisko jautājumu raksturošanā, jo valsts kontroliere Inguna Sudraba vairākkārt ir tikusies ar Pasaules Bankas misijas un Starptautiskā Valūtas fonda pārstāvjiem, lai skaidrotu valsts finanšu sistēmas un tās pārvaldības īpatnības, kā arī informētu par Valsts kontroles konstatējumiem revīzijā par Pasaules Bankas aizdevuma sociālajā jomā izlietojumu.

Sadarbība ar Saeimu, Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju, citām komisijām un Ministru kabinetu

Valsts kontrolei pārskata gadā bija aktīva sadarbība ar Saeimu, pie tam ne tikai informējot par revīziju darbu, bet arī aktīvi iesaistoties valsts finanšu sistēmas pilnveidošanā, piedāvājot grozījumus normatīvajos aktos.

Gan revīziju darbā, gan piedaloties Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas darbā, Valsts kontrole secināja, ka ir pieļauti būtiski trūkumi un nepilnības tiesību aktos un politikas un budžeta veidošanas process neļauj spriest par valsts budžeta līdzekļu efektīvu un lietderīgu izmantošanu, tāpēc ir jāpilnveido tiesību akti. Valsts kontrole izstrādāja konkrētus grozījumus Likumā par budžetu un finanšu vadību un Attīstības plānošanas sistēmas likumā. Izstrādātie priekšlikumi paredz fundamentāli mainīt līdzšinējo politikas un valsts budžeta veidošanas procesu un noteikt, ka vispirms tiek apstiprinātas valsts politikas un noteikti sasniedzamie rezultāti un atbilstoši tam tiek plānoti resursi un paredzēta stingra atskaitīšanās par sasniegto. Valsts kontroles iniciatīva iepriekšējā sasaukuma Saeimā guva atbalstu, un tās tālākai virzībai tika izveidota darba grupa 9.Saeimas priekšsēdētāja vadībā.

Valsts kontrole par svarīgāko revīziju ziņojumiem un revīziju laikā atklātajiem pārkāpumiem informēja Valsts prezidentu, Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju, citas atbildīgās Saeimas komisijas, Ministru prezidentu, finanšu ministru un citus ministrus.

2010.gadā valsts kontroliere un citi atbildīgie Valsts kontroles darbinieki ir piedalījušies Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas sēdēs, kurās izskatīja 19 pārskata gadā veikto revīziju ziņojumus un pārrunāja konstatētos pārkāpumus, kā arī kopīgi ar ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm piedalījās sēdēs, kurās izskatīja Valsts kontroles sniegto ieteikumu revidējamām vienībām ieviešanas gaitu.

Valsts kontrole informēja Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisiju un citas Saeimas atbildīgās komisijas par Latvijas Republikas 2009.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi un par pašvaldību budžetiem; sportam piešķirto valsts budžeta līdzekļu

Gada pārskats 2010

---

administrēšanu, aģentūras „Jaunie „Trīs Brāļi”” rīcības atbilstību normatīvajos aktos noteiktajam; Nacionālo bruņoto spēku tehnisko nodrošinājumu; Valsts zemes dienesta sniegto pakalpojumu pieejamību; Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcas izmaksu ekonomiskumu un efektivitāti; Pasaules Bankas aizdevumu sociālās drošības tīkla un sociālā sektora reformu īstenošanai; Zemkopības ministrijas zinātnisko institūciju darbību; videi nodarīto kaitējumu atlīdzināšanu; Ceļu satiksmes drošības direkcijas darbības izvērtēšanu; SIA „Rīgas satiksme” elektronisko norēķinu sistēmas ieviešanas efektivitāti; Eiropas Savienības struktūrfondu administrēšanas sistēmas efektivitāti u.c.

Pēc revīzijas ziņojumu iesniegšanas Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisija uzdeva ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm ziņot par revīzijās sniegto ieteikumu izpildi.

Par būtiskiem revīziju ziņojumiem Valsts kontrole informēja arī Valsts prezidentu un Ministru prezidentu.

Valsts kontrole pārskata gadā ir aktīvi iesaistījusies Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas darbā, tai pildot Latvijas ekonomikas stabilizācijas un izaugsmes atjaunošanas programmas uzraudzības funkciju. Komisija ir apstiprinājusi darba plānu, saskaņā ar kuru ir noteikts laika grafiks, izskatāmās tēmas, atbildīgās institūcijas un komisijai iesniedzamā informācija. Valsts kontrole sniedz atbalstu Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijai, vērtējot atbildīgo institūciju izstrādātos dokumentu projektus un citu informāciju, kā arī gatavojot materiālus un informācijas apkopojumus izskatīšanai komisijas sēdēs.

4. Valsts kontroles revīziju darba rezultāti

4.1. Likumības revīzijas

Likumības revīzijās revidenti veic pārbaudes par revidējamo vienību darbību un darbības atbilstību normatīvajiem aktiem un plānotajiem rezultātiem, kā arī šajās revīzijās pārbauda revidējamo vienību darbības ekonomiskumu, efektivitāti un produktivitāti.

2010.gadā Valsts kontroles revidenti pabeidza 17 likumības revīzijas. Šajās revīzijās revidenti vērtēja gan valsts un pašvaldību institūciju rīcības ar budžeta līdzekļiem un mantu efektivitāti, gan dažu sistēmu īstenošanu atbilstoši noteiktajiem mērķiem, gan atsevišķu valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību darbības efektivitāti, gan Eiropas Savienības fondu administrēšanas efektivitāti, gan pakalpojumu pieejamību dažādās valsts institūcijās. Valsts kontrole pievērsa uzmanību arī starptautisko finanšu aizdevumu atsevišķiem mērķiem plānotajiem pasākumiem un naudas līdzekļu izlietojuma efektivitātei.

Revīzijās Valsts kontrole secināja, ka daudzās valsts budžeta finansētās institūcijās vēl arvien neefektīvi un nelietderīgi tiek izlietoti līdzekļi, nav caurskatāma valsts budžeta līdzekļu uzskaitē un ir pieļauti zaudējumi valsts budžetā, pārbaudītajās valsts kapitālsabiedrībās un aģentūrās nav nodrošinātas efektīvas finanšu līdzekļu izlietojuma un publisko iepirkumu procesu kontroles procedūras, neefektīvi ir izveidotas atsevišķas sistēmas, kā arī dažas pašvaldības neekonomiski un prettiesiski ir rīkojušās ar finanšu līdzekļiem un mantu.

Tālāk dots ieskaits 2010.gadā veiktajās konkrētās revīzijās.

Gada pārskats 2010

Revīzija „Valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca” tiešo un netiešo (vispārējo), tai skaitā administratīvo, izmaksu ekonomiskums, efektivitāte un lietderība”

Revīzijas mērķis - pārbaudīt valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca” (turpmāk - TOS) tiešo un netiešo (vispārējo), tai skaitā administratīvo, izmaksu efektivitāti, lietderību un tiesiskumu.

Revīzijā tika konstatēts, ka TOS ortopēdijas rindas uzskaites dati nesakrīt ar faktiskajiem datiem, piemēram, revīzijā konstatēts, ka pacienti ortopēdijas rindā reģistrēti pēc operācijas veikšanas, kā arī pacientam faktiski par valsts līdzekļiem veikta operācija steidzamības kārtā, tomēr ortopēdijas rindas uzskaitē pacients reģistrēts 50% līdzmaksājuma rindā.

Turklāt TOS nav sniegusi patiesu informāciju par rindā uzņemto un no rindas izslēgto pacientu skaitu, piemēram, atbilstoši slimnīcas uzskaites datiem pacientu skaits plānveida ceļa locītavas endoprotezēšanas rindā steidzamības kārtā uz 31.12.2009. bija 555 pacienti, savukārt Veselības norēķinu centrā iesniegtajā pārskatā TOS ir norādījusī par 187 pacientiem mazāk.

Revidenti konstatēja, ka TOS, iegādājoties endoprotēzes un saņemot pakalpojumus par kopējo summu Ls 857 tūkst., nav ievērojusi Publisko iepirkumu likumā noteiktās prasības, tai skaitā nav veikusi iepirkumu procedūras, līdz ar to ir iespējams, ka nav izvēlēti izdevīgākie piedāvājumi.

Piemēram, TOS 50% jeb Ls 701 tūkst. no slimnīcā izmantotajām lielo locītavu endoprotēzēm ir iegādājusies, vienojoties ar piegādātājiem par endoprotēžu cenām, bet neveicot publisko iepirkumu. Tāpat, neapzinot lētākus un izdevīgākus piedāvājumus, TOS ir samaksājusi Ls 53 tūkst. (bez PVN) uzņēmumam par medicīnas ierīču un aparātu pārbaudi un tehnisko apkopi.

TOS nenodrošina iekšējo kontroli pār publisko iepirkumu procesu un pietiekami nekontrolē iepirkumu līgumu izpildi, iepirkumu līgumos netiek norādīts līguma priekšmeta apjoms un līgumcena, kā to nosaka Publisko iepirkumu likums.

Revīzija „Sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Liepājas reģionālā slimnīca” tiešo un netiešo (vispārējo), tai skaitā administratīvo, izmaksu ekonomiskums, efektivitāte un lietderība”

Revīzijas mērķis - pārbaudīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Liepājas reģionālā slimnīca” (turpmāk – Liepājas reģionālā slimnīca) tiešo un netiešo (vispārējo), tai skaitā administratīvo, izmaksu efektivitāti, lietderību, atbilstību darba uzdevumiem un tiesiskumu.

Revīzijā konstatēts, ka Liepājas reģionālajai slimnīcai jāievieš efektīva finanšu līdzekļu izlietojuma un publisko iepirkumu procesu kontrole.

Publisko iepirkumu procedūru neievērošana un to iekšējās kontroles nenodrošināšana Liepājas reģionālajā slimnīcā ir radījusi neekonomisku, neefektīvu un nelietderīgu līdzekļu izlietošanas risku Ls 145 tūkst. apmērā.

Revidējamā laika posmā Liepājas reģionālā slimnīca ir apzināti izvairījusies no Publisko iepirkumu likumā noteikto iepirkumu procedūru izpildes, noslēdzot iegādes līgumus, kas nosaka paredzamo kopējo gada līgumcenu Ls 3000 (bez PVN), taču vidēji mēneša laikā samaksājot diviem piegādātājiem par precēm attiecīgi Ls 3685 un Ls 8800.

Gada pārskats 2010

Liepājas reģionālā slimnīca ir veikusi preču iegādes, kuras pamato spēkā neesoši līgumi, kā arī iegādājusies preces, nenoslēdzot līgumu ar iepirkumā uzvarējušo piegādātāju. Līgumos nav norādīti izpildes termiņi, iepirkumu priekšmetu apjomi un līgumcenas. Noslēgto līgumu darbības laikā Liepājas reģionālās slimnīcas iegādāto kopējo preču cenu apjomi pārsniedz noteiktās kopējās līgumcenas.

Revidenti revīzijā neguva pārliecību par glabāšanā pieņemto preču uzskaites un Liepājas reģionālās slimnīcas 2009.gada pārskatā uzrādīto krājumu un saistību pilnīgumu, jo saistību apjoms pret piegādātājiem, kuri Liepājas reģionālajai slimnīcai ir nodevuši glabāšanā preces, neatbilst noslēgto līgumu nosacījumiem.

Liepājas reģionālā slimnīca neefektīvi un neekonomiski ir izlietojusi līdzekļus Ls 34 tūkst. apmērā, jo piesaistītajām ārstniecības personām ir apmaksājusi dzīvojamās telpas ar vidējo platību 75 m² vienai personai, kuras atrodas pilsētas centrā, renovētās mājās, tai skaitā pie jūras, lai gan publiskajā sektorā Liepājas mikrorajonos dzīvokļi ir pieejami līdz divām reizēm lētāk.

2009.gadā Liepājas reģionālā slimnīca neekonomiski ir izlietojusi Ls 13 tūkst., uzturot valdes locekļiem lietošanā nodotās automašīnas, jo tikai 33% braucienu mērķis ir bijis saistīts ar darba pienākumu veikšanu. Ceļazīmēs uzrādītie kilometri neatbilst norādītajiem maršrutiem, kā arī konstatēti gadījumi, ka vienā maršrutā vienā dienā vienlaikus ir braukušas vairākas automašīnas.

Revīzija „Valsts un pašvaldību iestāžu darbība, nodrošinot saistību izpildi saskaņā ar Latvijas Republikas un Pasaules Bankas līgumu „Aizdevums sociālā drošības tīkla un sociālā sektora reformu īstenošanai” un Pasaules Bankas Programmas dokumentu”

Revīzijas mērķis – iegūt pārliecību, ka atbildīgās valsts un pašvaldību iestādes ir veikušas Starptautiskās Rekonstrukcijas un attīstības bankas (turpmāk - Pasaules Bankas) apstiprinātajā Programmas dokumentā (turpmāk – Programmas dokuments) noteiktos pasākumus un nodrošinājušas sasniedzamo rādītāju izpildi.

Revīzijā tika konstatēts, ka, īstenojot sociālās drošības tīkla pasākumus, nepamatoti ir izlietots gandrīz pusmiljons latu.

Revidenti konstatēja, ka nepieciešams sakārtot pašvaldību sociālo dienestu iekšējās kontroles procedūras, kā arī pilnveidot normatīvos aktus, lai nepieļautu tādas situācijas, ka trūcīgas ģimenes statuss tiek piešķirts arī ģimenēm, kurām pieder vairāki nekustamie īpašumi vai transportlīdzekļi, vai arī kuru ienākumi uz vienu ģimenes locekli pārsniedz trūcīgas ģimenes ienākumu līmeni. Tā, piemēram, trūcīgas ģimenes statuss ir piešķirts ģimenei, kurai pieder deviņi transportlīdzekļi, no kuriem divi transportlīdzekļi iegādāti trūcīgas ģimenes statusa laikā, vai arī par trūcīgu ir atzīta ģimene, kurai pieder seši transportlīdzekļi un četri nekustamie īpašumi. 73% no minētajām ģimenēm ir nepamatoti piešķirts arī GMI pabalsts – kopumā Ls 116 tūkst. apmērā. Trūcīgas ģimenes statuss dod tiesības saņemt arī atvieglojumus nekustamā īpašuma nodokļa samaksai vai veselības aprūpes pakalpojumu un kompensējamo medikamentu saņemšanai.

Lai nodrošinātu valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta līdzekļu racionālu izlietošanu un speciālā budžeta ilgtspējību, Labklājības ministrijai jāpārskata bezdarbnieka pabalsta aprēķināšanas kārtība personām ar apdrošināšanas stāžu no viena līdz 19 gadiem, kurām sākotnēji aprēķinātais bezdarbnieka pabalsts ir mazāks par 45 latiem. Līdz 2011.gada beigām šiem cilvēkiem pabalsta izmaksas pēdējos mēnešos tiek izmaksāts Ls 45 apmērā, nevērtējot veikto valsts sociālās apdrošināšanas

Gada pārskats 2010

---

iemaksu apmēru. Šāda bezdarbnieka pabalsta aprēķināšanas kārtība ne tikai neatbilst valsts sociālās apdrošināšanas pamatprincipiem, bet arī Satversmē nostiprinātajam vienlīdzības principam, jo personām ar apdrošināšanas stāžu virs 20 gadiem visā pabalsta izmaksas laikā bezdarbnieka pabalsts tiek izmaksāts tikai atbilstoši veiktajām iemaksām, negarantējot minimālo pabalsta summu Ls 45 apmērā. Bezdarbnieka pabalstiem minētajām personām nepamatoti ir izlietoti 342 tūkstoši latu.

Īstenojot pasākumu „Darba praktizēšana pašvaldībās, saņemot stipendiju”, Nodarbinātības valsts aģentūra un pašvaldības nav nodrošinājušas darba praktizēšanas vietu izveidi, personu iesaisti un inventāra iegādi saskaņā ar normatīvajiem aktiem un pasākuma mērķi. Tā, piemēram, šajā programmā tiek iesaistīti arī tie bezdarbnieki, kuri saņem bezdarbnieka pabalstu vai no tā saņemšanas ir atteikušies, vai arī iepriekš ir bijuši nodarbināti tajā pašā institūcijā, kurā tiek organizēta darba praktizēšana. Pasākuma ietvaros ir iegādāts arī tāds inventārs, kas nav saistīts ar veicamo darbu pienākumiem.

Valstī netiek apkopota informācija par pašvaldību sociālo dienestu izsniegtām izziņām, kas dod tiesības saņemt atbrīvojumu no pacienta iemaksas un pacienta līdzmaksājuma vai arī kompensējamus medikamentus bez pacienta līdzmaksājuma. Tāpēc Veselības ministrijai, plānojot veselības pasākumu veikšanai nepieciešamo finansējumu, nav pieejama objektīva informācija par potenciālo pakalpojumu saņēmēju skaitu un pakalpojumu saņemšanas termiņiem.

Revīzija „Kultūras ministrijas un valsts aģentūras „Jaunie „Trīs brāļi”” rīcības atbilstība normatīvajiem aktiem, nodrošinot valsts kultūras objektu projektēšanu, būvniecību un finansēšanu”

Revīzijas mērķis – pārliecināties par Kultūras ministrijas un valsts aģentūras „Jaunie „Trīs brāļi”” rīcības atbilstību normatīvajiem aktiem, nodrošinot valsts kultūras objektu projektēšanu, būvniecību un finansēšanu.

Revīzijā tika konstatēts, ka Kultūras ministrija un valsts aģentūra „Jaunie „Trīs brāļi”” nav nodrošinājuši efektīvu valsts kultūras objektu projektēšanu, būvniecību un finansēšanu.

Revidenti konstatēja, ka mūsu valsts politikas plānošanas dokumentos nav skaidri definēti lielo investīciju projektu mērķi. Nacionālas nozīmes kultūras objektu būvniecības prioritārie uzdevumi un rīcības virzieni noteikti tikai 2006.gadā, kad jau bija uzsākti Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Akustiskās koncertzāles un Laikmetīgās mākslas muzeja projekti. Rezultātā sabiedrības ieguvums neatbilst izlietotajam līdzekļu apjomam.

Tā, piemēram, Akustiskās koncertzāles projekta īstenošanai izlietots gandrīz viens miljons latu, taču rezultātā ir tikai apstiprināta skice, savukārt no Laikmetīgās mākslas muzeja projekta realizācijai piešķirtā valsts budžeta finansējuma Ls 74 tūkst. ir izlietoti ar projekta īstenošanu nesaistītiem mērķiem. Noslēdzot vienošanos ar SIA „Jaunrīgas attīstības uzņēmums”, aģentūra „Jaunie „Trīs brāļi”” ir pārkāpusi tās pārstāvības tiesības un radījusi juridiskus un finanšu riskus vismaz Ls 527 tūkst. apmērā. Turklāt Kultūras ministrija nav veikusi nekādas darbības, lai novērstu nelikumīgo aģentūras „Jaunie „Trīs brāļi”” rīcību.

Vismaz Ls 209 tūkst. no Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta realizācijai piešķirtā valsts budžeta finansējuma ir izlietoti ar projekta īstenošanu nesaistītiem mērķiem. Turklāt aģentūras „Jaunie „Trīs brāļi”” noslēgtais Būvniecības līgums par Ls 135 milj. nenodrošina Latvijas Nacionālās bibliotēkas uzcelšanu par iespējami mazāko cenu. Līgums noslēgts, kaut gan eksperts bija atzinis, ka piedāvājumi, kuru kopējās izmaksas

Gada pārskats 2010

---

pārsniedz Ls 116 milj., ir vērtējami kā ekonomiski neizdevīgi. Toties tika ņemts vērā Latvijas būvniecības nozares profesionālo organizāciju atzinums, ka piedāvātā būvdarbu izmaksu cena ir pamatota un atbilst tirgus situācijai, lai gan tam nebija ekspertīzes pamatojuma.

Kultūras ministrijas un pilnsabiedrības „Nacionālā Būvkompaniju apvienība” līguma samaksas noteikumi par paveiktajiem darbiem un to uzskaiti ir dažādi interpretējami, kā rezultātā iespējams, ka no ietaupījumiem, kas radušies būvniecības izmaksu deflācijas un samazināto būvobjektu dēļ, tiks segti pilnsabiedrības „Nacionālā Būvkompaniju apvienība” prasījumi par papildus veiktajiem darbiem vismaz Ls 2,4 milj. apmērā.

Revidenti konstatēja, ka aģentūra „Jaunie „Trīs brāļi”” ir rīkojusies nesaimnieciski, veicot otru avansa maksājumu pilnsabiedrībai „Nacionālā Būvkompaniju apvienība” Ls 8 milj. apmērā, kaut gan tās rīcībā vēl bija jau iepriekš samaksātais avanss Ls 5 milj. apmērā. Turklāt tas notika laikā, kad bija nepieciešams nodrošināt iespējami racionālu un taupīgu valsts budžeta līdzekļu izlietošanu.

Lai gan Ministru kabinets bija uzdevis Kultūras ministrijai kopīgi ar Valsts īpašuma fondu un Rīgas domi veikt nepieciešamās darbības Latvijas Nacionālās bibliotēkas būvniecībai nepieciešamo zemes gabalu pārņemšanai valsts īpašumā, valsts budžetam radīti papildu izdevumi vismaz Ls 2,4 milj. apmērā, jo atbildīgās institūcijas nespēja vienoties par nepieciešamajiem normatīvo aktu grozījumiem, lai atrisinātu jautājumu par citas līdzvērtīgas dzīvojamās telpas ierādīšanu īrniekiem un viņu ģimenes locekļiem.

Iespējams, ka, plānojot telpu platību Latvijas Nacionālās bibliotēkas darbības nodrošināšanai, ir palielinātas projekta izmaksas. Iecerētais lasītāju vietu skaits nav pamatots ar pētījumiem, un pēc revidentu aprēķiniem tās ir 4,5 reizes vairāk nekā esošajās Latvijas Nacionālās bibliotēkas lasītavās. 5,1% jeb 2093m² no Latvijas Nacionālās bibliotēkas kopējās platības veidos telpas publiskajiem pasākumiem, no kuriem katru gadu paredzēts gūt ieņēmumus Ls 0,5 milj. apmērā. Latvijas Nacionālās bibliotēkas darbības nodrošināšanai nepieciešamo infrastruktūru ir paredzēts izvietot ārpus Latvijas Nacionālās bibliotēkas jaunās ēkas, veicot papildu projektēšanas un būvniecības darbus.

Arī Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta finansējuma plānošana ir nepilnīga, jo valsts budžetā paredzētais finansējums projekta īstenošanai ir par Ls 73 milj. mazāks, nekā ir nepieciešams. Lai pilnībā pabeigtu Latvijas Nacionālās bibliotēkas projekta īstenošanu, no 2010.gada 1.janvāra nepieciešami Ls 192 milj. Turklāt projekta īstenošana uzsākta, paļaujoties uz Rīgas domes līdzfinansējumu, kaut gan šāda vienošanās nav panākta.

Revīzija „Valsts zemes dienesta sniegto pakalpojumu pieejamība, kvalitāte un atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis – iegūt pārlicību, ka Valsts zemes dienesta (turpmāk – VZD) sniegtie pakalpojumi ir pieejami, kvalitatīvi un to sniegšana atbilst normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas (Kadastra informācijas sistēmas) dati neatbilst faktiskajam nekustamā īpašuma stāvoklim.

Tā kā nav ieviesti Kadastra informācijas sistēmas datu kontroles un uzraudzības mehānismi, netiek nodrošināta datu atbilstība faktiskajam nekustamā īpašuma stāvoklim.

Gada pārskats 2010

Patlaban Valsts zemes dienesta uzturētajā Kadastra informācijas sistēmā reģistrēto datu aktualitāte un atbilstība faktiskajam nekustamā īpašuma stāvoklim ir atkarīga no nekustamā īpašuma subjekta, kā arī valsts un pašvaldību institūciju godaprāta ievērot normatīvajos aktos noteiktos pienākumus, jo Tieslietu ministrijas izstrādātie normatīvie akti nenosaka atbildīgo par sistēmā reģistrētās informācijas patiesumu. Tie nenosaka arī vienotas uzraudzības, sadarbības un kontroles sistēmas nodrošināšanu pār VZD uzturētās Kadastra informācijas sistēmas datu aktualitāti.

Tāpēc Kadastra informācijas sistēmā tiek reģistrēti kļūdaini, nepilnīgi vai atšķirīgi dati un pastāv risks, ka, piemēram, dzīvokļa īpašumu kadastrālās vērtības un nekustamā īpašuma nodoklis tiek aprēķināts neprecīzi.

Revidenti konstatēja, ka Kadastra informācijas sistēmā uzrādītie dati par nekustamā īpašuma īpašnieku, kā arī par domājamām daļām nesakrīt ar Valsts vienotajā datorizētajā zemesgrāmatā uzrādītajiem datiem, savukārt dažos gadījumos sistēmā uzrādītā kadastrālā vērtība aptuveni līdzvērtīgiem dzīvokļa īpašumiem ir atšķirīga. Piemēram, dzīvokļa īpašumiem Maskavas ielā 417, Rīgā, ar platību no 50,2 m² līdz 50,4 m² dzīvokļa īpašuma kadastrālā vērtība ir robežās no Ls 1754 līdz Ls 17 437, kas atšķiras līdz pat 10 reizēm.

Nesakārtotās informācijas sistēmas dēļ autorizētajiem portāla www.kadastrs.lv lietotājiem nav pieejama kvalitatīva un normatīvajiem aktiem atbilstoša informācija par 26% no izlases kārtībā pārbaudītajiem nekustamajiem īpašumiem.

Nenodrošinot Valsts vienotajai datorizētajai zemesgrāmatai nodoto datu aizsardzību pret trešās personas piekļuvi un datu rediģēšanu, kā arī Valsts vienotajai datorizētajai zemesgrāmatai sūtīto un VZD saņemto un apstrādāto datu pilnīguma kontroli, Tieslietu ministrijas datu apmaiņas mehānisms starp Valsts vienoto datorizēto zemesgrāmatu un Kadastra informācijas sistēmu ir nepilnīgs.

Revīzija „Valsts budžeta līdzekļu sportam administrēšanas atbilstība normatīvo aktu prasībām Izglītības un zinātnes ministrijā”

Revīzijas mērķis – iegūt pārliecību par valsts budžeta līdzekļu sportam administrēšanas atbilstību normatīvo aktu prasībām Izglītības un zinātnes ministrijā.

Revīzijā tika konstatēts, ka Izglītības un zinātnes ministrija nenodrošina caurskatāmu un efektīvu valsts budžeta līdzekļu izlietošanu sportam.

Izglītības un zinātnes ministrija sportam piešķirtos līdzekļus administrē necaurskatāmi, tā nav izstrādājusi tādu sporta nozares finansēšanas normatīvo regulējumu, kas nodrošinātu plānveidīgu un uz mērķu sasniegšanu orientētu sistēmas darbību, kā arī nav izveidojusi vienotu valsts budžeta līdzekļu piešķiršanas kārtību, kas nodrošinātu līdzekļu izlietojuma kontroli.

Revidenti konstatēja, ka revidētās organizācijas, kuras administrē Izglītības un zinātnes ministrijas piešķirtos valsts budžeta līdzekļus sportam, pusotra gada laikā administrācijas izdevumiem ir izlietojušas Ls 2,1 milj. jeb gandrīz piekto daļu (18%) no piešķirtā finansējuma, savukārt biedrības „Latvijas Olimpiskā komiteja” un „Latvijas Sporta federāciju padome”, SIA „Latvijas Olimpiskā vienība” un valsts aģentūra „Nacionālais Olimpiskais sporta metodiskais centrs” sporta federāciju finansēšanai un sporta pasākumu īstenošanai 2008. un 2009.gadā ir izlietojušas tikai aptuveni 35% no kopējiem piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem.

Gada pārskats 2010

Lai gan Izglītības un zinātnes ministrijai nav tiesiska pamatojuma šādai rīcībai, tā piešķir valsts budžeta naudu tālākai sadalei un iesaista tās izlietojuma kontrolē Latvijas Olimpisko komiteju un Latvijas Sporta federāciju padomi. Turklāt Izglītības un zinātnes ministrija piešķir līdzekļus Latvijas Olimpiskajai komitejai programmu īstenošanai, kas 2008.gadā bija Ls 6 milj. un 2009. gadā - Ls 5 milj., lai gan tās rīcībā nav īstenojamo programmu un informācijas par tajās iekļautajiem izdevumiem un finansējuma saņēmējiem.

Izglītības un zinātnes ministrija nav noteikusi no valsts budžeta finansēto darbinieku darba algu principus un pieļaujamo apmēru sporta organizācijās. Tādējādi Latvijas Olimpiskās komitejas, Latvijas Sporta federāciju padomes un Latvijas Olimpiskās vienības darbinieku atalgojums 2009.gadā ir krietni - dažviet pat divas un trīs reizes - pārsniedzis vidējo atalgojumu gan privātajā, gan sabiedriskajā sektorā.

Valsts budžeta līdzekļi, kas tika piešķirti starptautisku sporta pasākumu organizēšanai Latvijā, ko organizētājs iemaksā kā drošības naudu starptautiskajās organizācijās un pēc noteikta laika atgūst, vismaz Ls 540 tūkst. apmērā nav atmaksāti valsts budžetā.

Sporta organizācijas sadarbības līgumos noteikto pasākumu organizēšanu ir nodevušas nodibinājumiem, tādējādi palielinot šo pasākumu izmaksas. Piemēram, Eiropas Čempionātu basketbolā sievietēm 2009.gadā organizēja nevis biedrība „Latvijas Basketbola savienība”, bet gan tās izveidots nodibinājums, administratīvajiem izdevumiem izlietojot Ls 46 tūkst. latu.

Slēgtās revīzijas „Eiropas Savienības struktūrfondu administrēšanas sistēmas izmaksu efektivitāte un atbilstība tiesību aktiem” ieteikumu ieviešana

Revīzijas mērķis – gūt pārliecību par slēgtajā likumības revīzijā „Eiropas Savienības struktūrfondu administrēšanas sistēmas izmaksu efektivitāte un atbilstība tiesību aktiem” ietvertu ieteikumu ieviešanu un veikto pasākumu pietiekamību trūkumu novēršanai.

Revīzija tika veikta Kontaktu komitejas Struktūrfondu grupas par Eiropas Savienības struktūrfondu kontroļu izmaksām koordinētās paralēlās revīzijas ietvaros. Revīzijas apjoms un revīzijā izskatāmie jautājumi pielāgoti paralēlajā revīzijā izskatāmajiem jautājumiem.

Revīzijā konstatēts, ka, ieviešot revīzijā sniegtos ieteikumus, Finanšu ministrija ir pilnveidojusi neatbilstoši izlieto to līdzekļu atgūšanas un uzraudzības kārtību, taču nav novērsusi vairākus būtiskus trūkumus Eiropas Savienības fondu apguves uzraudzības sistēmā.

Eiropas Savienības fondu apguves uzraudzības sistēma nerada pārliecību par sistēmisku pieeju Eiropas Savienības finansējuma izlietošanas kontrolei un analīzei. Pašlaik Eiropas Savienības fondu vadība tiek vērsta uz naudas līdzekļu ātrāku apguvi, nevis efektīvāku izlietošanu un vairāk pamatotu pasākumu īstenošanu, ko pierāda konstatētie trūkumi Eiropas Savienības fondu finansējuma plānošanā un pārdaļē starp aktivitātēm.

Finanšu ministrija nenodrošina kvalitatīvu Eiropas Savienības fondu vadību makroekonomiskās stabilitātes sasniegšanai, jo netiek īstenota atbilstoša Eiropas Savienības fondu ieguldījumu ietekmes novērtēšana. Lai ar Eiropas Savienības fondu aktivitātēm panāktu ekonomiskās situācijas stabilizāciju un tautsaimniecības ilgtspējīgu attīstību, ir jāpilnveido Eiropas Savienības fondu vadības sistēma, ieviešot novērtējamus rādītājus, veicot rezultātu mērīšanu un uzraugot noteikto mērķu sasniegšanu.

Gada pārskats 2010

Lai samazinātu ar Eiropas Savienības fondu administrēšanu un kontroli saistītās izmaksas un radītu sistēmu, kur izdevumus attaisnojošo dokumentu pārbaudes tiktu veiktas iespējami efektīvāk, ir jāizdara grozījumi normatīvajos aktos. Vēl arvien, veicot maksājumu pieprasījumu pārbaudes, iestādes izdevumu attaisnojošos dokumentus pārbauda pilnā apmērā, nevis izlases veidā. Tādējādi Finanšu ministrija nav nodrošinājusi pietiekami efektīvu un ekonomisku Ls 2,7 milj. izlietošanu, jo vairākas institūcijas dublē darbības un finansējuma saņēmējam tiek radīts slogs un nelietderīgi izdevumi, kopējot un nosūtot attiecīgajām aģentūrām visus izdevumu attaisnojošos dokumentus.

Revīzija „Rīgas pilsētas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme” elektroniskās norēķinu sistēmas ieviešanas sabiedriskajā transportā efektivitāte un atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis – gūt pārliecību, ka Rīgas pilsētas SIA „Rīgas satiksme” (turpmāk – „Rīgas satiksme”) Rīgas sabiedriskā transporta elektroniskās norēķinu sistēmas ieviešanas procesā ir ievērojusi normatīvo aktu prasības, noskaidrot, vai „Rīgas satiksmes” rīcība ar finanšu resursiem, ieviešot Rīgas sabiedriskā transporta elektronisko norēķinu sistēmu, ir bijusi lietderīga.

Revīzijā tika konstatēts, ka „Rīgas satiksme”, ieviešot elektronisko norēķinu sistēmu, nav domājusi par rīdzinieku ērtībām un finansēm.

Kaut arī Rīgas sabiedriskā transporta elektroniskajai norēķinu sistēmai (e-talons) nav būtisku priekšrocību, salīdzinot ar iepriekšējo kompostretāju norēķinu sistēmu, tās lietošana un uzturēšana tuvākajos 13 gados izmaksās vismaz par Ls 100 milj. vairāk.

Neņemot vērā būtisko sadārdzinājumu, „Rīgas satiksme” pirms lēmuma pieņemšanas par kopīga uzņēmuma dibināšanu ar *Affiliated Computer Services Solutions France S.A.S.*, izveidojot SIA „Rīgas karte”, lai ieviestu elektronisko norēķinu sistēmu, nenoteica sasniedzamos rezultātus un neizvērtēja pieaugošo izmaksu pamatojumu salīdzinājumā ar sabiedriskā transporta lietotāju un pakalpojuma sniedzēju ieguvumiem.

„Rīgas satiksme”, neizmantojot pretendentu atlases sarunu procedūras nolikumā noteiktās tiesības pieprasīt papildu informāciju par noteiktiem izdevumu posteņiem piedāvājumos, kurus bija iespējams salīdzināt, noslēgusi līgumu ar uzvarētāju, kura iesniegtās izmaksas bija par Ls 1 milj. lielākas nekā cita pretendenta piedāvājumā.

Lai arī „Rīgas satiksme” bija tiesīga piesaistīt pieejamos Eiropas Savienības fondu līdzekļus 2007.-2013.gada plānošanas posmā, kapitālsabiedrība to nedarīja.

Revidenti konstatēja, ka izvēlētais e-talona ieviešanas modelis ar kopīga uzņēmuma starpniecību nepamatoti palielinās sabiedriskā transporta pakalpojumu izmaksas un tarifus, kā arī prasīs papildus Rīgas nodokļu maksātāju naudu kompensācijām pārvaldītājam.

„Rīgas satiksme” ekonomiski nepamatoti ir apņēmusies par elektroniskās norēķinu sistēmas uzturēšanu 13 gados samaksāt līdz pat Ls 16 milj. vairāk, nekā to savā piedāvājumā bija apņēmis veikt pats darījuma partneris. Elektroniskās norēķinu sistēmas uzturēšana ar kopīga uzņēmuma starpniecību „Rīgas satiksmei” 13 gados izmaksās līdz pat Ls 7,4 milj. vairāk, nekā sistēmu uzturot pašu spēkiem, jo saskaņā ar kopīgā uzņēmuma dibināšanas līgumu šāda summa tiks izmaksāta dividendēs otram dalībniekam.

Gada pārskats 2010

Turklāt „Rīgas satiksmei” no SIA „Rīgas karte” saņemtās dividendes, kas saskaņā ar biznesa plānu 13 gadu laikā var sasniegt līdz pat Ls 7,7 milj., nebūs jāiekļauj aprēķinos par „Rīgas satiksmes” zaudējumiem un piešķiramo dotāciju, tādējādi par šo summu nesamazinot ar dotāciju kompensējamos zaudējumus.

„Rīgas satiksme” 2009.gadā trīs mēnešu laikā nepamatoti no pasažieriem ir iekasējusi Ls 594 tūkst., prettiesiski palielinot maksu par braukšanas biļeti pie transportlīdzekļa vadītāja laikā, kad pasažieriem nav iespēju citur iegādāties vienu vienreizējās braukšanas biļeti.

Revidenti konstatēja, ka izveidotā atlaižu sistēma netiek efektīvi pārvaldīta, jo tā nenodrošina viedkartei piesaistītā atvieglojuma zaudēšanu brīdī, kad pasažieris ir zaudējis atlaides saņēmēja statusu.

Revīzija „Nacionālo bruņoto spēku tehniskā nodrošinājuma un apgādes sistēmas darbības efektivitāte un likumība”

Revīzijas mērķis - izvērtēt Nacionālo bruņoto spēku tehniskā nodrošinājuma un apgādes sistēmas darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām un Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (turpmāk tekstā – NATO) Spēku attīstības mērķiem.

Aizsardzības ministrijas izveidotā daudzpakāpju Nacionālo bruņoto spēku (NBS) apgādes un nodrošinājuma sistēma ir sarežģīta un neefektīva, jo netiek sasniegti sistēmas darbības mērķi un ir pieļauts nelietderīgs valsts budžeta līdzekļu izlietojums vismaz Ls 1227 tūkst. apmērā.

NBS pretmīnu kuģu iegādes procesā nelietderīgi izlietoti vismaz Ls 502 tūkst., savukārt, ieviešot jauno NBS lauka formas tērpu, ir pieļauts nepamatots izgatavojamo izstrādājumu sadārdzinājums vismaz par 726 tūkstošiem latu.

Aizsardzības ministrija nav izstrādājusi vienotu politiku valsts militāro iepirkumu jomā un nav izveidojusi racionālu militāro iepirkumu sistēmu. Piemēram, lai gan informācija par NBS bruņojuma un munīcijas iegādi ir konfidenciāla un aizsargājama, Aizsardzības ministrija NBS bruņojuma iegādēm Ministru kabinetā ir ierosinājusi atklātu iepirkuma metodi, savukārt NBS formas tērpu sastāvdaļu, tai skaitā zābaku, iegādei ir piemērots normatīvajos aktos noteiktais izņēmuma gadījums, nosakot šādu iepirkumu par būtisku valsts interešu aizsardzībai.

NBS centralizētajiem iepirkumiem līdz 2009.gadam nav izmantotas NATO uzturēšanas un apgādes aģentūras piedāvātās iespējas.

Aizsardzības ministrija ir pieļāvusi, ka bez pietiekama pamatojuma nepieciešamajiem apjomiem NBS karavīru individuālā ekipējuma un bruņojuma modernizācijas ietvaros noslēgti ilgtermiņa līgumi kopsummā vismaz par 46,5 miljoniem latu.

Aizsardzības ministrijā nav izveidota NBS spēju attīstības projektu uzraudzības sistēma, kā rezultātā bez pietiekama izvērtējuma un nenosakot nacionālās prioritātes, ir akceptēti NBS ierosinātie attīstības projekti un uzņemtas ilgtermiņa saistības, radot finansiālo saistību izpildes risku.

Revīzija „Nacionālo bruņoto spēku pretmīnu kuģu iegādes likumība”

Revīzijas mērķis - izvērtēt Aizsardzības ministrijas un NBS struktūrvienību darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, plānojot un organizējot Nacionālo bruņoto spēku pretmīnu kuģu un šo kuģu tehniskās dokumentācijas iegādi.

Gada pārskats 2010

Revīzijā tika konstatēts, ka, noslēdzot līgumu par piecu pretmīnu kuģu iepirkumu no Nīderlandes Karaliskajiem Jūras spēkiem, Aizsardzības ministrija bez pietiekama izvērtējuma ir uzņēmusies ilgtermiņa saistības līdz 2012.gadam 57 miljonu eiro apmērā. Samazinoties valsts aizsardzības finansējuma apmēram, Aizsardzības ministrija tai piešķirto valsts budžeta līdzekļu ietvaros var nespēt nodrošināt saistību izpildi, kā arī kuģu atbilstošu uzturēšanu un ekspluatāciju.

Aizsardzības ministrijā nebija nodrošināts atbilstošs pretmīnu kuģu iegādes nepieciešamības un plānotās iegādes finanšu ietekmes uz valsts budžetu izvērtējums, līdz ar to Ministru kabinetā lēmumam par piecu pretmīnu kuģu iegādi no Nīderlandes Karaliskajiem Jūras spēkiem iesniegtā informācija par iegādes nepieciešamību un tās finansiālo pamatotību nebija pilnīga.

NBS nebija apzinātas prasības jauno pretmīnu kuģu ieviešanai un to ekspluatācijai un līdz ar to nebija zināmas arī kuģu iegādes projekta īstenošanas kopējās izmaksas.

Aizsardzības ministrijā nebija nodrošināts kvalitatīvs līguma projekta izvērtējums, līdz ar to saistībā ar līguma izpildi Aizsardzības ministrijai radušies nelietderīgi valsts budžeta izdevumi vismaz Ls 94 tūkst. apmērā.

Aizsardzības ministrijā nebija izveidota sistēma, lai veiktu atbilstošu pretmīnu kuģu iegādes projekta uzraudzību, kā arī netika koordinēta un kontrolēta pretmīnu kuģu iegādes projektā iesaistīto Aizsardzības ministrijas un NBS struktūrvienību sadarbība.

Lai gan Aizsardzības ministrija, sniedzot informāciju par kuģu iegādes nepieciešamību, Ministru kabinetu bija informējusi par savu lēmumu atteikties no Nīderlandes piedāvājuma tulkot kuģa tehnisko dokumentāciju, norādot, ka dokumentācijas tulkošana paliek Latvijas puses atbildībā, Aizsardzības ministrijas un NBS amatpersonas laikus neveica darbības, lai nodrošinātu dokumentācijas tulkošanu. Tai pašā laikā Aizsardzības ministrija nepamatoti ir pieņēmusi lēmumu par vēl viena dokumentācijas komplekta angļu valodā iegādi, kā rezultātā tika izlietoti 408 tūkstoši latu.

Revīzija „Lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanas, realizācijas un iznīcināšanas nodrošināšanas atbilstība normatīvo aktu prasībām”

Revīzijas mērķis – gūt pārliecību, ka ir izveidota un ieviesta sistēma, kas nodrošina lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanai, realizācijai un iznīcināšanai piešķirto valsts budžeta līdzekļu likumīgu un efektīvu izmantošanu un nodrošina savlaicīgu informācijas apmaiņu un lēmumu pieņemšanu par rīcību ar lietiskajiem pierādījumiem.

Revīzijā tika konstatēts, ka lietisko pierādījumu un arestētās mantas glabāšanas un iznīcināšanas kārtība ir nepilnīga.

Normatīvo aktu nepilnību rezultātā tiek nepamatoti izlietoti budžeta līdzekļi lietisko pierādījumu glabāšanai un no vainīgajām personām netiek pilnā apjomā atgūta izlietotā nauda.

Nepilnīgā regulējuma dēļ nav noteikti kritēriji, saskaņā ar kuriem lietiskie pierādījumi tiek atstāti glabāšanā pie procesa virzītāja vai nodoti glabāšanā Nodrošinājuma valsts aģentūrai. Iekšlietu ministrijai jārosina grozījumi normatīvajos aktos, lai noteiktu vienotu kārtību lietisko pierādījumu glabāšanai un iznīcināšanai. Revidenti konstatēja, ka Valsts policija ne vienmēr ievēro iekšējos noteikumus, lietiskie pierādījumi tiek glabāti arī izmeklētāju darba telpās un netiek veiktas lietisko pierādījumu inventarizācijas.

Gada pārskats 2010

Normatīvie akti arī nenosaka atbildīgos par pilnīgu un precīzu lietisko pierādījumu glabāšanas, realizācijas vai iznīcināšanas izdevumu iekļaušanu procesuālajos izdevumos, līdz ar to no vainīgajām personām netiek atgūti izlietotie valsts budžeta līdzekļi.

Nodrošinājuma valsts aģentūrā nav nodrošināta precīzas informācijas uzkrāšana par katrā kontroles lietā izņemto lietisko pierādījumu pārņemšanas, glabāšanas, realizācijas vai iznīcināšanas izdevumu uzskaiti, kā rezultātā sešās no 33 izlasē iekļautajām kontroles lietām glabāšanas izdevumi bija aprēķināti nepareizi, kopā izdevumos iekļaujot par Ls 13,5 tūkst. mazāk.

Saskaņā ar ārējiem normatīvajiem aktiem gan Nodrošinājuma valsts aģentūra, gan Valsts ieņēmumu dienests vienlaikus ir izveidojuši sistēmas, lai nodrošinātu mantas (Nodrošinājuma valsts aģentūrā – lietisko pierādījumu un Valsts ieņēmumu dienestā – konfiscētās mantas) glabāšanu, realizāciju vai iznīcināšanu, turklāt konfiscēto lietisko pierādījumu un mantas nodošana no Nodrošinājuma valsts aģentūras Valsts ieņēmumu dienestam rada papildu izdevumus mantas pārvietošanai un atkārtotai novērtēšanai.

Revīzijā tika konstatēts, ka Nodrošinājuma valsts aģentūrā lietisko pierādījumu inventarizācijas tiek veiktas formāli un uzskaites dati nav salīdzināmi ar mantas apskates protokolos uzrādītajiem daudzumiem. Tātad izveidotā lietisko pierādījumu uzskaites un kontroles sistēma ir nepilnīga un Nodrošinājuma valsts aģentūra nenodrošina precīzu informāciju par uzglabājamo lietisko pierādījumu apjomu.

Nodrošinājuma valsts aģentūra nepamatoti izlieto budžeta līdzekļus lietisko pierādījumu glabāšanai, jo nenodrošina savlaicīgu procesa virzītāja nolēmumu izpildi, tos realizējot, iznīcinot vai atdodot īpašniekam. Nodrošinājuma valsts aģentūra revidējamajā laika posmā turpināja glabāt lietiskos pierādījumus 143 lietās jeb 19,3 % no kopējā lietu skaita, kurās jau ir pieņemts lēmums par rīcību ar tiem. Savukārt 11 lietās no izlasē iekļautajām 33 kontroles lietām Nodrošinājuma valsts aģentūra nebija laikus uzsākusi procesa virzītāju nolēmumu izpildi, kā rezultātā nepamatoti izlietoti valsts budžeta līdzekļi vismaz Ls 75 tūkst. apmērā.

Nodrošinājuma valsts aģentūra nav nodrošinājusi depozītu kontā ieskaitīto līdzekļu Ls 1 milj. apmērā, kas iegūti pēc lietisko pierādījumu realizācijas, analītisko uzskaiti un konta inventarizāciju. Revidenti atklāja, ka depozītu kontā vēl atrodas līdzekļi vismaz Ls 64 tūkst. apmērā, kas saskaņā ar spriedumu bija jāpārskaita valsts budžetā vai jāatdod īpašniekam, savukārt depozītu konta līdzekļi vismaz Ls 10 tūkst. apmērā ir izmantoti neatbilstoši mērķim.

Revīzija „VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija” darbības atbilstības normatīvo aktu prasībām un efektivitātes izvērtējums”

Revīzijas mērķis - izvērtēt VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija” (turpmāk – CSDD) pārvaldības un darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām un darbības efektivitāti.

Revīzijā tika konstatēts, ka efektīvāka valsts kapitālsabiedrības akcionāra funkciju izpilde veicinātu CSDD darbības rezultātu uzlabošanu.

Satiksmes ministrijai kā valsts kapitālsabiedrības kapitāla daļu turētājai ir tiesības ietekmēt CSDD darbības stratēģiju, tajā skaitā noteikt sabiedrības darbības rezultātus, līdzsvarot darbības finanšu un sociālos mērķus, kā arī regulāri izvērtēt stratēģisko mērķu īstenošanu un ieguldīto aktīvu atdevi. Satiksmes ministrija minētās tiesības nav pilnībā

Gada pārskats 2010

---

izmantojusi, kā rezultātā CSDD izstrādā un īsteno ilgtermiņa attīstības plānus, pati nosakot peļņas apmērus, investīciju apjomus un virzienus.

CSDD apstiprina tarifus daļai pakalpojumu, kuri tiek sniegti, pildot deleģētus valsts pārvaldes uzdevumus. Līdz ar to nav ievērota normatīvajos aktos noteiktā prasība, kas paredz Ministru kabineta kompetenci šo tarifu apstiprināšanā, un nav nodrošināta valsts uzraudzība pār uzdevumu, kas tiek veikti, atrodoties monopola situācijā, izpildi.

Kaut gan pašreizējo tarifu piemērošanas rezultātā tiek nodrošināta CSDD pašas noteiktā prasība gūt 10% peļņu, dažu CSDD pakalpojumu tarifi ir noteikti nepamatoti, nesasaistot tos ar pašizmaksu vai veicot šķērssubsīdijas citiem pakalpojumiem. Tādējādi klienti par vairākiem pakalpojumiem (piemēram, transportlīdzekļu valsts tehniskā apskate) pārmaksā, savukārt par citiem pakalpojumiem samaksā mazāk, nekā ir pakalpojumu pašizmaksa, vai pat saņem bezmaksas pakalpojumu (piemēram, transportlīdzekļu norakstīšana).

Revidenti konstatēja, ka tehniskās kontroles pakalpojumu nodošana privātajām sabiedrībām ir notikusi, nerīkojot atklātas atlases procedūras, tādējādi nenodrošinot visiem privātajiem komersantiem vienlīdzīgas konkurences iespējas transportlīdzekļu tehniskās kontroles tirgū. Komersanti, darbojoties tehniskās kontroles tirgū, pēdējo 15 gadu laikā ir guvuši būtiskas priekšrocības turpmākai akreditācijai.

CSDD ir arī radījusi labvēlīgus finansiālos apstākļus akreditētajām privātajām kapitālsabiedrībām, nodrošinot to darbības rentabilitāti. Tas panākts, nododot komersantiem tehniskās kontroles stacijas, kurās ir liela transportlīdzekļu plūsma un izdevīgs investīciju atmaksāšanās periods, bet ne kontroles stacijas (Balvos, Alūksnē un Gulbenē) ar nelielu transportlīdzekļu plūsmu.

Revidenti norāda uz nepilnībām normatīvajos aktos, kā rezultātā radīta negatīva ietekme uz budžeta ieņēmumiem. Lai gan normatīvie akti paredz sodu transportlīdzekļa vadītājam par transportlīdzekļa vadīšanu bez derīgas tehniskās apskates, tajos nav noteikti mehānismi un transportlīdzekļu īpašnieku atbildība par tādu transportlīdzekļu pienācīgu uzglabāšanu vai likvidāciju un noņemšanu no uzskaites, kuriem ilgstoši nav veikta tehniskā apskate. Apmēram pusei jeb 46,8% (537 640) no reģistrētajiem transportlīdzekļiem 2010.gada 1.janvārī nebija derīgas tehniskās apskates.

Normatīvo aktu nepilnību dēļ 2009.gadā budžetā netika ieskaitīti vismaz Ls 199 tūkst. kā valsts nodeva par transportlīdzekļiem ar derīgu tehnisko apskati, jo normatīvie akti paredz nodevas maksājumu tikai par kārtējo gadu, bet nenosaka prasību par nodevas samaksu, ja iepriekšējos gados transportlīdzeklis bijis reģistrēts Latvijā, bet par to nav maksāta nodeva.

Revīzija „Būvniecības uzraudzības un kontroles funkciju īstenošana pēc Valsts būvinspekcijas reorganizācijas”

Revīzijas mērķis – noskaidrot, vai pēc Valsts būvinspekcijas reorganizācijas normatīvie akti nodrošina droša būvniecības procesa veikšanu; kā praksē tiek nodrošināta būvniecības uzraudzības un kontroles funkcijas īstenošana; kā valstī tiek nodrošinātas būvuzstrādājumu atbilstības tehniskajiem noteikumiem pārbaudes kopumā un kā, reorganizējot Valsts būvinspekciju, ir sasniegts plānotais finansiālais ieguvums.

Revīzijā tika konstatēts, ka Valsts būvinspekcijas likvidācija ir vājinājusi būvniecības uzraudzības kontroli un nav devusi fiskālo ieguvumu plānotajā apjomā.

Gada pārskats 2010

Pēc Valsts būvinspekcijas likvidācijas būvniecības procesa kontrole valstī kopumā ir vājinājusies un nepilnības normatīvajā regulējumā un atbildīgo institūciju faktiskajā rīcībā ietekmē arī patērētāju drošību.

Tiešā valsts kontrole pār būvniecības procesu faktiski netiek īstenota kopš 2009.gada jūnija, kad šī funkcija ar grozījumiem Būvniecības likumā tika svītrotā no Ekonomikas ministrijas veicamajiem uzdevumiem, saglabājot Ekonomikas ministrijai būvniecības jomā tikai politikas vispārējo uzraudzību un koordināciju. Pēc Valsts būvinspekcijas likvidēšanas pašvaldību būvinspektori ir vienīgās amatpersonas, kuras uzrauga būvniecību pašvaldības administratīvajā teritorijā.

Revidenti konstatēja, ka pašvaldībās būvniecības procesa laikā būvinspektori neveic regulāras pārbaudes, bet galvenokārt to dara celtniecības beigu posmā, kad būve tiek pieņemta ekspluatācijā. Revidenti aprēķināja, ka vidēji 2009.gadā veiktas 0,16 pārbaudes uz vienu ekspluatācijā pieņemtu objektu. Šajā laikā pašvaldību būvinspektori ir veikuši gandrīz par 71% mazāk pārbaudžu nekā 2008.gadā.

Revīzijā konstatēts, ka apšaubāma ir pašvaldību būvinspektoru neatkarība, jo gadījumos, kad būvniecību veic pati pašvaldība, to uzraugi vienlaikus atrodas darba attiecībās ar pārraugāmo pašvaldību.

Būvinspektori pārbauda būvobjektus pēc atšķirīgām pieejām un principiem, jo vispārējā būvniecības koordinācija valstī ir nepietiekama. Piemēram, nav noteiktas minimālās darbības, kuras ir jāveic, kontrolējot būvniecības procesa likumību, nav noteikti būvju veidi, būvniecības procesa vai būves stadijas, kurās pārbaudžu veikšana būtu obligāta. Pārbaudes lielākoties arī netiek dokumentētas, kas liedz pārliecināties, ka uzraudzība tiek veikta tiesiski un saskaņā ar tehniskajām prasībām.

Savukārt situācija, ka viena būvinspektora pārraugāmo būvobjektu skaits ir robežās no trim līdz 134, liecina par nepietiekamu kapacitāti būvniecības procesa uzraudzībā blīvi apdzīvotajās pašvaldību administratīvajās teritorijās.

Būvinspektoriem noteiktais atalgojums nav atkarīgs no būvinspektora noslodzes, un dažādās būvvaldēs tas būtiski atšķiras. Piemēram, divās būvvaldēs, kas pērn izsniegušas 21 būvatļauju, atalgojums mēnesī bija attiecīgi Ls 730 un Ls 1707. Vienlaikus ir būvvaldes, kurās šāda mēnešalga tiek maksāta gadījumos, kad izsniegto būvatļauju skaits ir 7 – 8 reizes lielāks. Pašvaldību būvinspektoru mēnešalga 2009.gadā bija robežās no Ls 191 līdz Ls 1707 mēnesī.

Likvidējot Valsts būvinspekciju fiskālās konsolidācijas mērķu sasniegšanas nolūkā, pērnā gada otrajā pusgadā līdzekļi ietaupīti tikai 59% apjomā no sākotnēji plānotā Ls 104 tūkst. ietaupījuma. Tas noticis tāpēc, ka valstij (Patērētāju tiesību aizsardzības centram, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai un Iekšlietu ministrijai) tāpat bija jāpārņem daļa Valsts būvinspekcijas funkciju.

Revīzijas laikā nebija iespējams gūt pārliecību, ka Patērētāju tiesību aizsardzības centra lietotās metodes un kritēriji, pēc kuriem noteikti pārbaudžu izlasē iekļaujамie komersanti, efektīvi nodrošina komersantu, kas tirgū piedāvā neatbilstošus būvizstrādājumus, identificēšanu un pārbaudi. Revidējamajā laika posmā Patērētāju tiesību aizsardzības centrs būvmateriālu ražotnēs veicis tikai 4% no kopējām būvizstrādājumu pārbaudēm, lai gan apmēram 20 - 30 % būvizstrādājumu tiek iepirkti tieši no ražotāja, nevis to tirdzniecības vietās. Savukārt būvizstrādājumu ražošanas, uzglabāšanas un tirdzniecības vietās Patērētāju tiesību aizsardzības centrs ir pārbaudījis tikai astoņas grupas jeb apmēram 22% no kopumā 37 reglamentētajām būvizstrādājumu grupām.

Gada pārskats 2010

Revīzija „Videi nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas administrēšanas atbilstība normatīvo aktu prasībām un nodarīto zaudējumu kompensēšanas efektivitāte”

Revīzijas mērķis - pārliecināties, ka videi nodarītā kaitējuma atlīdzināšanu regulējošie normatīvie akti ir pietiekami un atbilstoši, lai nodrošinātu vides atjaunošanu; videi nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas administrēšanā iesaistītās iestādes darbojas atbilstoši normatīvo aktu prasībām; videi nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas administrēšanas sistēma ir efektīva.

Revīzijā tika konstatēts, ka vides pārkāpumu sodu un zaudējumu administrēšana nav pietiekami efektīva izpostīto dabas resursu atjaunošanai.

Revīzija ietvēra pārbaudes Vides ministrijā un tās padotības iestādēs - Valsts vides dienestā un Dabas aizsardzības pārvaldē -, kā arī Zemkopības ministrijā un tās padotības iestādē Valsts meža dienestā.

Videi, mežam un medību resursiem nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas administrēšana nav pietiekami efektīva un spēkā esošā sodu sistēma nav samērīga.

Tiek pieļauta gan vides aizsardzības, gan meža un medību resursu kontrolē iesaistīto – Vides ministrijas un Zemkopības ministrijas – iestāžu funkciju dublēšanās un nekoordinēta darbība.

Vides pārkāpumus kontrolējošo iestāžu un mežniecību kapacitātes samazināšanās rezultātā ir palielinājies neatklāto pārkāpumu pieauguma risks. Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvalžu inspektoru skaita samazināšana aptuveni par 30% ir izraisījusi pārbažu skaita samazinājumu par 50%, kas ir viens no iemesliem valsts budžetā aprēķināto soda naudu apjoma samazinājumam par Ls 96 tūkst. jeb 30 procentiem.

Savukārt Valsts meža dienesta mežsargu skaita samazināšanas vidēji par 36% rezultātā, vienlaikus palielinot apgaitas platību pat par 65%, pārbažu skaits ir samazinājies par 83%, kā rezultātā valsts budžetā aprēķināto soda naudu apjoms ir samazinājies par Ls 29 tūkst. jeb 38 procentiem.

Revīzijā tika konstatēts, ka vides aizsardzības iestāžu darbībā konstatēto normatīvo aktu neatbilstošas piemērošanas vai to neievērošanas rezultātā revidējamā laika posmā par videi nodarīto kaitējumu nav aprēķināti zaudējumi un administratīvās soda naudas vismaz Ls 48 tūkst. apmērā.

Normatīvajos aktos nav iestrādāts mehānisms, kas motivētu pārkāpējus samaksāt piemēroto administratīvo sodu. Neiekasētā summa valsts budžetā par meža aizsardzības pārkāpumu rezultātā uzlikto naudas sodu un nodarītajiem zaudējumiem revidējamā laika posmā pārbaudēs iekļautajās virsmežniecībās bija vismaz 855 tūkstoši latu.

Revīzijā tika norādīts uz nepieciešamību tiesiski samērot piemērojamos sodus. Pašlaik netiek nodalīti būtiski pārkāpumi, kā, piemēram, neatļauta zveja, no nenozīmīgākiem pārkāpumiem, piemēram, neatbilstošs marķējums uz tīkliem. Tādējādi tiek pieļauta situācija, ka par nenozīmīgiem pārkāpumiem tiek piemērots neatbilstoši liels sods vai sods netiek piemērots vispār. Līdzīgi norma, ka par maksāšanas noteikumu pārkāpumiem valsts īpaši aizsargājamā dabas teritorijā iestājas kriminālatbildība, nav samērīga ar izdarītajiem pārkāpumiem, piemēram, maksāšanu bez maksāšanas kartes.

Gada pārskats 2010

Revidenti neguva pārliecību par Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas prasības ievērošanu, kura paredz, ka videi nodarītā kaitējuma atlīdzināšanas mehānismam ir jānodrošina izpostīto dabas resursu atjaunošana.

Patlaban netiek pietiekami nodrošināta ilgspējīga valsts mežu apsaimniekošana, jo normatīvie akti nenosaka ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu gadījumos, kad mežā vienkopus tiek plānotas vairākas kailcirtes, ko praktizē lielākais valstij piederošā meža apsaimniekotājs valsts akciju sabiedrība „Latvijas valsts meži” bez ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas.

Revīzija „Zemkopības ministrijas zinātnisko institūciju darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām un nozares zinātnisko institūciju iespējamā optimizācija”

Revīzijas mērķis - iegūt pārliecību, ka Zemkopības ministrijas pārraudzībā esošo zinātnisko institūciju darbība atbilst normatīvo aktu prasībām un izveidotā institucionālā struktūra ir racionāla un nodrošina efektīvu finanšu līdzekļu piesaisti un izlietošanu zinātniskās darbības veikšanai.

Revīzijā tika konstatēts, ka Zemkopības ministrijas zinātnisko institūciju darbība un veiktie pētījumi neveicina mērķtiecīgu nozares attīstību.

Normatīvajos aktos noteiktie prioritārie zinātnes virzieni minētajās nozarēs ir definēti tik plaši, ka praktiski pieļauj iespēju piešķirt finansējumu ikviena nozares pētījuma veikšanai. Arī Zemkopības ministrijas izstrādātie nozares politikas plānošanas dokumenti nedetalizē atbalstāmos zinātnisko pētījumu virzienus. Pētniecības projektu mērķus un sasniedzamos rezultātus faktiski nosaka paši zinātnieki vai zinātniskās institūcijas.

Kaut gan Zemkopības ministrija ir atbildīgā institūcija par nozares attīstību, tai ir ierobežotas iespējas ietekmēt zinātnisko pētījumu valsts pasūtījumu un finansējuma sadali, jo normatīvajos aktos paredzētā ministrijas pārstāvju iesaiste projektu atlasē ir daļēja vai tās nav vispār. 2009.gadā Zemkopības ministrija tieši administrēja tikai 11% no zinātniskajām institūcijām pētījumiem piešķirtā finansējuma.

Revidenti konstatēja arī nepilnības Zemkopības ministrijas zinātnisko institūciju darbības pārraudzībā. Zinātnisko institūciju darbības plānošana un faktiskā darbība liecina, ka Zemkopības ministrijas un Latvijas Lauksaimniecības universitātes īstenotā institūtu pārraudzība nav pietiekami efektīva un tā nerada pārliecību, ka zinātnisko institūtu struktūra ir pietiekami optimāla un vērsta uz mērķtiecīgu zinātniskās darbības īstenošanu un resursu lietderīgu izmantošanu, īpaši attiecībā uz Latvijas Lauksaimniecības universitātes aģentūrām.

Revīzijā tika konstatēti trūkumi normatīvajos aktos attiecībā uz zinātniskās darbības bāzes finansējuma aprēķināšanu, jo tie precīzi nenosaka informācijas saturu bāzes finansējuma aprēķināšanai, kā arī pieļauj normatīvo aktu prasību dažādas interpretācijas attiecībā uz uzraugošo institūciju atbildību datu pārbaudē.

Zinātniskajās institūcijās projektu tāmes un atskaites par finansējuma izlietojumu bieži ir formālas. Netiek nodrošināta arī uzraudzība pār projektu īstenošanai piešķirtā finansējuma atbilstošu un efektīvu izlietojumu, jo uz vairākiem projektiem tiek attiecināti ar projekta mērķi nesaistīti izdevumi.

Dažās zinātniskajās institūcijās to pamatdarbība ir maksas pakalpojumu sniegšana, nevis zinātniskā darbība, kas ir šo institūciju izveidošanas mērķis. Piemēram, revīzijā konstatēts, ka 2009.gadā Latvijas Lauksaimniecības universitātes aģentūras –

Gada pārskats 2010

Lauksaimniecības tehnikas zinātniskā institūta – ieņēmumi no zinātniskās darbības, īstenojot tikai divus projektus, veidoja vien 17% no aģentūras kopējiem ieņēmumiem. Savukārt cita Latvijas Lauksaimniecības universitātes aģentūra – Ūdenssaimniecības un zemes zinātniskais institūts – nodarbojas ar komercdarbību, sniedzot tādas maksas pakalpojumus (augšnes maisījumu realizācija), kas publiskai personai nav atļauti.

Turklāt ne visas zinātniskās institūcijas atbilst kritērijiem par zinātniskā institūta reģistrāciju zinātnisko institūciju reģistrā, jo nav ievērota normatīvo aktu prasība par zinātnieku ar doktora grādu skaitu institūtā. Ne visās zinātniskajās institūcijās ir pietiekami izvērtēts zinātnisko darbinieku sastāvs un noslodze projektos, lai nodrošinātu samērīgu proporciju starp zinātnes, zinātnes tehnisko un zinātni apkalpojošo darbinieku skaitu.

Zinātniskajās institūcijās piemērotā atlīdzības politika nav caurskatāma un nav pamatota uz skaidri noteiktiem principiem. Piemēram, Latvijas Lauksaimniecības universitātes vadošajam pētniekam no valsts pētījumu programmas mēnesī izmaksāts atalgojums Ls 355 par trīs stundu darbu, Eiropas Sociālā fonda līdzfinansēto projektu zinātniskajiem vadītājiem mēnesī ir izmaksāts līdz pat Ls 2392, kas būtiski pārsniedz atalgojuma apmēru par vairākiem citiem vienlaikus īstenotiem projektiem.

Revīzija „Projekta „E-pārvaldes portfelis” realizācijas efektivitātes un atbilstības normatīvajiem aktiem un tiesiskajam regulējumam novērtējums”

Revīzijas mērķis - novērtēt Eiropas Savienības Eiropas Reģionālās attīstības fonda nacionālās programmas „Elektroniskās pārvaldes infrastruktūras bāzes attīstība un pilnveidošana” projekta „E-pārvaldes portfelis” realizācijas efektivitāti un atbilstību normatīvajiem aktiem un tiesiskajam regulējumam.

Revīzijā tika konstatēts, ka projekts „E-pārvaldes portfelis” nav mērķtiecīgi un pamatoti plānots un ieviests un projekta realizācijai nelietderīgi izlietoti līdzekļi Ls 315 tūkst. apmērā.

Projektā kopumā tika ieguldīti Ls 3,3 milj., bet, tā kā projekta aktivitātes un mērķi nebija saistīti ar konkrētu funkciju vai procesu, projekta rezultāti neļauj izvērtēt, vai tas ir bijis ekonomiski pareizs risinājums.

Projekta rezultātā nav uzlabota valsts un pašvaldību iestāžu darba optimizācija. Lai gan projekta ietvaros bija paredzēts informatīvās sistēmas integrēt vienotā valsts informatīvajā sistēmā, tika izstrādātas divas atsevišķas un savā starpā nesaistītas lietvedības sistēmas, kā arī projektu vadības sistēma, kura nodrošina tikai viena e-pārvaldes un informātikas projekta norises daļēju uzskaiti. Projektu vadības sistēmas izveidē nelietderīgi izlietoti 122 tūkstoši latu.

Revīzijā tika konstatēts, ka projektā nav iegādāts pietiekams lietvedības sistēmu lietotāju licenču daudzums. Piecas no 17 iestādēm ir iegādājušās papildu licences Ls 45 tūkst. vērtībā, bet vienā iestādē nepietiekamā licenču skaita dēļ ir uzsākta jaunas lietvedības sistēmas ieviešana. Iegādājoties lietvedības sistēmas licences, nelietderīgi izlietoti Ls 42 tūkst., jo projekta ietvaros netika izvērtēta iespēja paplašināt dokumentu elektroniskās aprites sistēmas *DAUKS* izmantošanu.

Projekta īstenotājs, nododot normatīvo aktu un struktūrvienību nolikumu izstrādi ārējam pakalpojumu sniedzējam, ir izlietojis Ls 138 tūkst., lai arī tā bija viena no iestādes funkcijām, turklāt projekta gaitā ir izstrādāti tādi dokumenti, kas revīzijā vērtētajā laika posmā nav izmantoti.

Gada pārskats 2010

Kopumā 58% jeb Ls 1,9 milj. no visa projekta finansējuma ir izlietoti tādām aktivitātēm, kuru darbības jomā nav valstiskā līmenī noteikta normatīvā regulējuma, piemēram, projektu vadības sistēmas ieviešana, e-pakalpojumu infrastruktūras izveide un e-pakalpojumu izstrāde.

Revīzija „Rīcības ar mantu un finanšu līdzekļiem likumība Ropažu novada pašvaldībā, veicot pašvaldības funkcijas”

Revīzijas mērķis – iegūt pārlicību, ka rīcība ar mantu un finanšu līdzekļiem Ropažu novada pašvaldībā atbilst normatīvo aktu prasībām.

Revīzijā tika konstatēts, ka Ropažu novada pašvaldība ir prettiesiski rīkojusies ar pašvaldības mantu un finanšu līdzekļiem

Ropažu novada pašvaldība, pārkāpjot normatīvo aktu prasības, iepirkumu veikšanā ir pieļāvusi nepamatotu valsts un pašvaldības līdzekļu izlietojumu Ls 321 tūkst. (bez PVN) apmērā, kā arī pārkāpusi labas pārvaldības principu, piešķirot zemi, iznomājot un atsavinot nekustamos īpašumus.

Pašvaldības organizētajos iepirkumos nav ievērots vienlīdzības un taisnīguma princips pret visiem pretendentiem, kā arī nav nodrošināta iepirkuma procedūru atklātība.

Sešos iepirkumos pašvaldības Iepirkumu komisija nav ievērojusi normatīvajos aktos noteikto prasību ievietot informatīvus sludinājumus interneta vietnē. Vairākos iepirkumos par uzvarētāju atzīts vienīgais pieteicies pretendents. Turklāt vienā gadījumā līgums noslēgts vēl pirms lēmuma par uzvarētāja noteikšanu pieņemšanas, kas liecina par iespējamu iepriekšēju vienošanos.

Divos gadījumos pašvaldība ir palielinājusi iepirkumu līgumcenu par papildu darbu veikšanu Ls 96 tūkst. (bez PVN) apmērā, nesāņemot Iepirkumu uzraudzības biroja atļauju, tā ignorējot normatīvajos aktos noteikto kārtību.

Veicot nelikumīgu būvniecību, pašvaldība ir prettiesiski izlietojusi Ls 256 tūkst. (bez PVN), jo sešos iepirkumos tā nebija izstrādājusi projektu tehniskos risinājumus, bez kuriem nav iespējams sagatavot ekonomiski pamatotas būvdarbu tāmes.

Pašvaldība ir nepamatoti izlietojusi līdzekļus Ls 65 tūkst. (bez PVN) apmērā, tos izmantojot papildu darbu veikšanai divos iepirkumos, par kuru nepieciešamību nav dokumentāru pierādījumu.

Revidenti arī konstatēja, ka pašvaldība ir rīkojusies nelietderīgi ar finanšu līdzekļiem, neiekasējot līgumsodus vismaz Ls 19 tūkst. (bez PVN) apmērā par kavētiem būvniecības darbiem.

Revīzijā tika konstatēts, ka, īstenojot zemes reformu, 13 zemesgabali (11,425 ha) ir ieskaitīti valsts brīvajās zemēs tikai astoņas dienas pirms likumā noteiktā zemes pieprasījumu iesniegšanas termiņa beigām. Turklāt zemes īpašnieku mantinieki nav informēti par iespēju izmantot priekšrocības tiesībām saņemt lietošanā mantojumam atbilstošu platību, lai gan valsts brīvajās zemēs atbilstoši zemesgabali tika ieskaitīti un kā vienīgajiem pretendentiem piešķirti citām personām.

52 gadījumos lēmums par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā ir pieņemts agrāk nekā viena mēneša laikā pēc pirmā pieprasījuma saņemšanas, kā to nosaka normatīvie akti, turklāt vienā gadījumā Attīstības komiteja ir sniegusi atzinumu vēl pirms pieprasījuma saņemšanas.

Gada pārskats 2010

4.2. Finanšu revīzijas

Finanšu revīzijās revidenti veic nepieciešamās pārbaudes, lai iegūtu pietiekamus revīzijas pierādījumus un izvērtētu, vai finanšu pārskatos nav būtisku kļūdu vai neatbilstību, izvērtē, vai finanšu pārskats ir sagatavots atbilstoši normatīvo aktu prasībām un vispāratzītām grāmatvedības prasībām.

Revīzija par Latvijas Republikas 2009.gada pārskatu par valsts budžeta izpildi

Revīzijas mērķis – pārbaudīt, vai Latvijas Republikas 2009.gada pārskats par valsts budžeta izpildi un pašvaldību budžetiem (turpmāk - Saimnieciskā gada pārskats) visos būtiskajos aspektos saskan ar finanšu pārskatiem, no kuriem tas ir atvasināts.

Revīzijā konstatēts, ka nepieciešams būtiski pilnveidot valsts resursu pārvaldības procesus.

Lai arī pārskats visos būtiskajos aspektos saskan ar pārskatiem, no kuriem tas ir atvasināts, ir konstatētas nepilnības ilgtermiņa ieguldījumu uzskaitē - tie ir uzrādīti vismaz par Ls 221 milj. mazākā vērtībā, jo Ls 19 milj. ir uzrādīti apgrozāmo līdzekļu sastāvā un Ls 202 milj. – zembilancē.

Būtiskākie revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi izriet no notikumiem, procesiem, lēmumiem un darījumiem, kuri ietekmē valsts konsolidētās bilances rezultātu pēc būtības jeb kas raksturo valsts finansiālo stāvokli, nevis tikai sniedz pārlicību par piemēroto grāmatvedības principu pareizību.

Saskaņā ar tiesību normām valsts budžets ir līdzeklis valsts politikas īstenošanai ar finansiālām metodēm, tomēr budžeta politika faktiski tiek īstenota kā atsevišķa politika bez sasaistes ar valsts politikas mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem. Tāpēc pārskata gadā fiskālās disciplīnas pasākumi nav devuši vēlamo rezultātu, kā arī ir pieļauta neefektīva un nelietderīga finanšu līdzekļu izlietošana.

2010.gadā valdība un finanšu ministrs vairākkārt lēma par fiskālās disciplīnas pasākumiem, tajā skaitā par vienādi matemātiskiem izdevumu samazinājumiem. Tā kā netika vērtētas budžeta institūciju jau uzņemtās saistības, pārskata gada laikā notika ievērojama līdzekļu pārdale starp budžeta programmām un apakšprogrammām, kā arī tika lemts par līdzekļu piešķirumiem no resursiem neparedzētiem gadījumiem tādu izdevumu palielināšanai, kas iepriekš bija jāsamazina vai jāierobežo (atlīdzībai, preču un pakalpojumu iegādei, pamatkapitāla veidošanai u.c.). Tādējādi, lai gan faktiskais valsts konsolidētā budžeta deficīts 2009.gadā bija par Ls 161,4 milj. mazāks, nekā sākotnēji tika plānots, piešķirot līdzekļus no budžeta apakšprogrammas neparedzētiem gadījumiem, tas ir palielināts par 69 miljoniem latu.

Lai gan normatīvajos aktos ir noteikta atbildība par budžeta līdzekļu efektīvu, ekonomisku un lietderīgu izmantošanu, revidenti ziņojumā ir norādījuši uz būtiskākajiem konstatējumiem no 2009.gada revīzijām par gadījumiem, kad iestādes, gan īstenojot projektus, gan nodrošinot pakalpojumus iedzīvotājiem, ir uzņēmušās nelietderīgas saistības.

Tā kā nav vienotu kritēriju valsts kapitāla atdeves noteikšanai un mērīšanai, nav iespējams gūt pārlicību par valsts un pašvaldību aktīvu Ls 2560 milj. apmērā pārvaldības rezultātiem un par to, vai kapitālsabiedrības ir pārvaldītas pēc iespējas efektīvākā veidā un atbilstoši valsts interesēm.

Gada pārskats 2010

Būtisku ietekmi uz valsts finansiālo stāvokli ir radījuši darījumi ar akciju sabiedrību „Parex banka”, kuru rezultātā ievērojami tika palielināts valsts ārējais parāds, jo Ls 265 milj. jeb 17% no Starptautiskā aizdevuma programmas ietvaros saņemtajiem līdzekļiem ir izlietoti termiņnoguldījumiem bankā sindicēto kredītu atmaksai.

Pēc revīzijas revidenti atbildīgajām institūcijām sniedza ieteikumus, kuru ieviešana turpmāk nodrošinātu valsts un pašvaldību līdzekļu un mantas efektīvāku un lietderīgāku izmantošanu un veicinātu tautsaimniecības izaugsmes atjaunošanu un ilgtspēju.

Kā būtiskākais ir izvirzīts ieteikums par valsts budžeta plānošanas un izpildes procesu sasaisti ar valsts politiku, tās mērķiem un sasniedzamajiem rezultātiem. Tas īstenojams, ieviešot valsts budžeta likuma izstrādi vidējam termiņam, nostiprinot budžeta likumā ar paredzētajiem resursiem sasniedzamos rezultātus un paredzot stingru atskaitīšanos par sasniegtajiem rezultātiem. Jāveic arī pasākumi, lai nodrošinātu vienotas valsts cilvēkresursu politikas īstenošanu – pret cilvēkresursu vadības procesiem valsts pārvaldē kopumā un katrā institūcijā jānosaka mērāmi uzdevumi, kas ļautu vērtēt efektivitāti un darbības rezultātu. Savukārt valsts kapitāla atdeves veicināšanai jāizstrādā valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību pārvaldības politika, nosakot no kapitālsabiedrību darbības sagaidāmos rezultātus un valsts un pašvaldību ieguldījumu mērķi. Šie revīzijas ieteikumi tika iesniegti arī Ministru prezidentam.

Revīzijas par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu 2009.gada finanšu pārskatiem

2010.gadā Valsts kontrole veica 26 revīzijas par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu 2009.gada finanšu pārskatu sagatavošanas pareizību.

Šo revīziju mērķis – pārbaudīt, vai 2009.gada finanšu pārskats visos būtiskajos aspektos sniedz patiesu priekšstatu par iestādes finansiālo stāvokli uz 2009.gada 31.decembri (finansiālo stāvokli un darbības rezultātiem) un vai tas ir sagatavots atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

3.attēls. Ministrijām un citām centrālajām valsts iestādēm sniegtie atzinumi par 2009.gada finanšu pārskatiem

Atzinumi bez iebildēm	Atzinumi ar iebildēm	Atzinumi kopā
20	4	24

Kopumā Valsts kontrole ir sniegusi 24 atzinumus par ministriju un centrālo valsts budžeta iestāžu 2009.gada pārskatu sagatavošanas pareizību, tajā skaitā 20 gadījumos ir sniegti atzinumi bez iebildēm un četros gadījumos ir sniegti atzinumi ar iebildēm.

Valsts kontrole sešos gadījumos, neizsakot atzinumus ar iebildi, ir norādījusi uz apstākļu akcentējumu, kurā uzsvērti būtiski jautājumi, kas saistīti ar notikumiem nākotnē un var ietekmēt gada pārskatus.

Revīzijās konstatētie fakti ir pārrunāti ar visu ministriju un centrālo valsts budžeta iestāžu atbildīgajām amatpersonām, kā arī ar revidējamām vienībām ir saskaņota tālākā rīcība, veicamie pasākumi un termiņi konstatēto trūkumu novēršanai. Kopumā Valsts kontrole revidējamām vienībām ir sniegusi 331 ieteikumu, no kuriem:

Gada pārskats 2010

- 20 ieteikumi ir ar augstu prioritāti. Tas nozīmē, ka kļūdas un neatbilstības norāda uz būtiskām neatbilstībām gada pārskatā un revidējamajai vienībai ir sniegts modificēts atzinums. Valsts kontrole sagaida, ka šos jautājumus revidējamās vienības risinās pusgada laikā pēc atzinuma sniegšanas par gada pārskatu;
- 114 ieteikumi ir ar vidēju prioritāti. Kļūdas un neatbilstības, tajā skaitā nepilnības kontroles sistēmā, norāda uz risku, ka par nākamo gada pārskatu varētu tikt sniegts modificēts atzinums. Valsts kontrole sagaida, ka šos jautājumus revidējamās vienības risinās, pirms tiks sagatavots nākamais gada pārskats;
- 197 ieteikumi ir ar zemu prioritāti. Tas nozīmē, ka konstatējumi ir mazāk svarīgi, taču šo jautājumu risinājums uzlabos gada pārskata sagatavošanu. Attiecībā uz šiem konstatējumiem Valsts kontrole sagaida, ka revidējamās vienības šos jautājumus risinās ne vēlāk kā divu gadu laikā pēc atzinuma sniegšanas.

Atzinumi ar iebildēm

Valsts kontrole atzinumus ar iebildēm sniedz gadījumos, ja revīzijas laikā ir konstatētas būtiskas kļūdas pēc vērtības, kas ietekmē vienu vai vairākas gada pārskata daļas.

Atzinumus ar iebildēm Valsts kontrole ir sniegusi par Finanšu ministrijas, Satiksmes ministrijas, Iekšlietu ministrijas un Veselības ministrijas 2009.gada pārskatiem:

- Finanšu ministrijas konsolidētajā pārskatā valsts nekustamie īpašumi Ls 156 milj. vērtībā, kas nodoti pārvaldīšanai valsts kapitālsabiedrībai, uzrādīti zembilancē, nevis bilancē ilgtermiņa ieguldījumu sastāvā, kā rezultātā Finanšu ministrijas aktīvi pārskatā ir uzrādīti par Ls 156 milj. mazākā vērtībā;
- Satiksmes ministrijas konsolidētajā pārskatā pašvaldībām pārskaitītie līdzekļi iekšzemes lidojumu nodrošināšanai uzrādīti kā subsīdijas valsts un pašvaldību komersantiem, nevis kā transferti pašvaldībām, kā rezultātā izdevumi „Subsīdijas valsts un pašvaldību komersantiem” ir uzrādīti par Ls 2,3 milj. lielāki, bet izdevumi „Valsts budžeta mērķdotācijas uzturēšanas izdevumiem pašvaldībām” ir uzrādīti par Ls 2,3 milj. mazāki;
- Iekšlietu ministrijas konsolidētais pārskats nesniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Ls 3,1 milj. izlietojumu, jo nav gūta pārliecība par Latvijas Policijas akadēmijas slēguma pārskatu;
- Veselības ministrijas konsolidētais pārskats nesniedz skaidru un patiesu priekšstatu par Ls 1,7 milj. izlietojumu, jo nav gūta pārliecība par vairākiem Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta bilances posteņiem.

Atzinumi bez iebildēm ar apstākļu akcentējumu

Valsts kontrole atzinumus bez iebildēm ar apstākļu akcentējumu sniedz gadījumos, ja nepieciešams izcelt būtiskus ar revidējamās vienības darbības turpināšanu saistītus jautājumus vai pastāv būtiska nenoteiktība, kuras risinājums ir atkarīgs no notikumiem nākotnē un var ietekmēt pārskatu.

Atzinumus bez iebildēm, bet akcentējot apstākļus, Valsts kontrole ir sniegusi par Aizsardzības ministrijas, Labklājības ministrijas, resora „Ministru kabinets”, Zemkopības ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas 2009.gada pārskatiem:

- Aizsardzības ministrijas konsolidētajā pārskatā, neievērojot Ministru kabineta noteikumu *Kārtība, kādā budžeta iestādes kāro grāmatvedības uzskaiti* prasības,

Gada pārskats 2010

---

zembalances kontā uzrādīto nākotnes saistību apmērs ir vismaz par Ls 43 milj. mazāks nekā faktiskās ministrijas saistības, jo Aizsardzības ministrija nav noteikusi vienotus principus un kritērijus ministrijas padotības iestādēs noslēgto līgumu izvērtēšanai un nākotnes saistību uzskaitēi. Minētā summa ietver līgumus par Nacionālo bruņoto spēku ieroču, ekipējuma un specifiska aprīkojuma iegādēm, kuros paredzētas piegādes un maksājumi līdz pat 2014.gadam, neparedzot iespēju samazināt piegāžu apjomus un pārskatīt maksājumu apmēru;

- Labklājības ministrijas konsolidētā pārskata vadības ziņojumā norādīta informācija par trīs valsts sociālās aprūpes centru filiāļu slēgšanu 2010.gadā saskaņā ar *Plānu valsts finansēto sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu optimizācijai samazināta finansējuma apstākļos 2010. - 2012.gadam*, bet šo aprūpes centru 2009.gada pārskati ir sagatavoti, ievērojot darbības turpināšanas principu, kura pamatā ir pieņēmums, ka iestāde spēs turpināt darbību periodā, kas nav īsāks par 12 mēnešiem pēc pārskata sagatavošanas datuma;
- resora „Ministru kabinets” konsolidētais pārskats sagatavots, ievērojot darbības turpināšanas principu, lai gan revīzijā konstatēts, ka pastāv nopietnas šaubas par Valsts administrācijas skolas spēju sekmīgi īstenot normatīvajos aktos noteiktās funkcijas un turpināt patstāvīgu darbību tuvākajā nākotnē.

Valsts administrācijas skolai dotācija izdevumu segšanai 2010.gadā bija Ls 510 jeb 1% no skolai paredzētā dotācijas apjoma 2009.gadā. Savukārt pašu ieņēmumi no telpu iznomāšanas un mācību organizēšanas 2010.gadā plānoti Ls 100 tūkst. apmērā jeb 2,6 reizes vairāk nekā iepriekšējā gadā gūtie ieņēmumi, bet laika posmā no 2010.gada 1.janvāra līdz 24.martam Valsts administrācijas skola guvusi pašu ieņēmumus Ls 3441, kas ar tikai 3% no plānotajiem pašu ieņēmumiem. Skolas darbības nodrošināšanai saņemto pakalpojumu apmaksā veikta Ls 17 tūkst. apmērā, kas ir 4 reizes lielāka nekā gūtie ieņēmumi. Pakalpojumu apmaksā veikta no Valsts kancelejas avansā pārskaitītajiem līdzekļiem;

- Zemkopības ministrijas konsolidētā pārskata aktīvu postenī „Debitori” uzrādītas valsts meliorācijas sistēmas un valsts nozīmes meliorācijas sistēmas Ls 19 milj. vērtībā, kā rezultātā bilances aktīvu postenis „Ilgtermiņa ieguldījumi” ir uzrādīts par Ls 19 milj. mazākā vērtībā, bet bilances aktīvu postenis „Apgrozāmie līdzekļi” - lielākā vērtībā;
- Izglītības un zinātnes ministrijas konsolidētajā pārskatā iekļautā informācija par nekustamo īpašumu objektu skaitu un Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas dati ir atšķirīgi.

Saskaņā ar Valsts zemes dienesta informāciju ministrijas un tās padotības iestāžu īpašumā, lietojumā vai tiesiskajā valdījumā kopumā ir 2135 objekti, bet saskaņā ar ministrijas konsolidētajā pārskatā sniegto informāciju tie ir 2580 objekti.

Par nepilnībām normatīvajos aktos

Valsts kontrole, veicot revīzijas par ministriju un citu centrālo valsts iestāžu 2009.gada finanšu pārskatu sagatavošanas pareizību, norāda arī uz šādiem konstatējumiem, kas būtu risināmi ar atbilstošām izmaiņām Ministru kabineta izdotajos normatīvajos aktos:

- Ministru kabineta noteikumi neparedz prasību, ka koncerna gadījumā, ja mātes uzņēmums ir valsts kapitālsabiedrība un meitas uzņēmumi 100% pieder mātes uzņēmumam, dividende būtu jānosaka no konsolidētā pārskata peļņas.

Gada pārskats 2010

Līdz ar to revīzijā Satiksmes ministrijā konstatēts, ka valsts budžetā nav gūti ieņēmumi no VAS „Latvijas dzelzceļš” meitas uzņēmumu 2008.gada peļņas Ls 9,5 milj. apmērā;

- Valstī spēkā esošie normatīvie akti, kas regulē valsts sektorā nodarbināto atalgojuma sistēmu, ir nepilnīgi, jo darba samaksas un kvalifikācijas pakāpju noteikšanā netiek ņemta vērā iestāžu darbības specifika un citi darba sarežģītību un intensitāti ietekmējošie parametri.

Normatīvo aktu nepilnības ir radījušas situāciju, ka valsts aģentūra „Civilās aviācijas aģentūra” darbinieku atalgojuma paaugstināšanai izmanto iestādes struktūru, mākslīgi palielinot vadītāju skaitu - trīs struktūrvienību vadītājiem 2009.gada laikā nav bijis neviena padotā darbinieka un astoņu struktūrvienību vadītājiem ir bijis viens padotais darbinieks. Uz minētās aģentūras darbinieku skaita nepietiekamību un nesamērīgi zemu atalgojuma apmēru attiecībā pret industrijā strādājošajiem ir norādījis Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas audits, nosakot to kā neatbilstību.

Par rīcības ar resursiem tiesiskumu, ekonomiskumu un lietderību

Revīzijās konstatēti arī būtiski fakti, kas norāda uz neekonomisku un nelietderīgu rīcību ar valsts resursiem, un Valsts kontrole aicina vērtēt atbildīgo amatpersonu rīcību. Piemēram, Aizsardzības ministrijā un tās padotības iestādēs konstatēts, ka ievērojami līdzekļi ir novirzīti konsultāciju pakalpojumu apmaksai, Ārlietu ministrijā veikta apmaksā darbiniekiem par dažādiem papildu darbiem, kā arī apmaksāti izdevumi, kas radušies personām, kuras nav darba tiesiskajās attiecībās ar ministriju, Ekonomikas ministrijā konstatētas nepilnības nokavējuma naudas vai līgumsodu iekasēšanā un līdz ar to nav gūti ieņēmumi ministrijas padotības iestādēs, Izglītības un zinātnes ministrija nav ievērojusi ar fiskālo disciplīnu noteiktos ierobežojumus, Iekšlietu ministrijā konstatēti fakti, kas norāda uz nesaimniecisku un neekonomisku rīcību ar valsts budžeta līdzekļiem, Veselības ministrijā konstatēta rīcība, kas norāda uz nelietderīgu resursu izlietojumu un fiskālās disciplīnas prasību neievērošanu utt.

5. Prioritārie darbības virzieni nākamajā gadā

2011.gadā Valsts kontrole turpina pilnveidot darba kvalitāti, nodrošinot revīziju veikšanu par sabiedrībai īpaši aktuālām tēmām, norādot uz pieļautajiem trūkumiem un līdzekļu izšķērdēšanu, sekmējot valsts un pašvaldību finanšu līdzekļu efektīvu pārvaldību un, kur tas iespējams, norādot uz finanšu ietekmi. Revīziju tēmas ir noteiktas, ņemot vērā Valsts kontroles darbības stratēģijā 2010.-2013.gadam noteiktās revīziju prioritātes, kā arī finanšu revīzijās atklātos pārkāpumus un nepilnības.

Valsts kontrole aktīvi turpina darboties Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas (turpmāk – Komisija) darbā, tai pildot Latvijas ekonomikas stabilizācijas procesa uzraudzības funkciju. Valsts kontrole sniedz atbalstu Komisijai, gan sagatavojot materiālus izskatīšanai tās organizētajās sēdēs, gan vērtējot atbildīgo institūciju izstrādātos un Komisijai iesniegtos dokumentu projektus un citu informāciju. Komisijā tiek izskatīti arī revīziju ziņojumi un revīzijas ieteikumu izpilde.

Valsts kontrole turpina ieņemt aktīvu pozīciju un izteikt savus priekšlikumus un redzējumu par valstī notiekošajiem procesiem un veicamajiem pasākumiem, lai pilnveidotu finanšu sistēmu. Gan revīziju darbā, gan piedaloties Komisijas darbā, Valsts kontrole ir secinājusi, ka ir pieļauti būtiski trūkumi finanšu vadības sistēmā, kas neļauj

Gada pārskats 2010

---

spriest par valsts budžeta līdzekļu efektīvu un lietderīgu izmantošanu, tāpēc ir jāpilnveido normatīvie akti.

Valsts kontrole seko 2010.gadā sniegto revīziju ieteikumu izpildei. Veicot 2009.gada pārskata finanšu revīziju, Valsts kontrole sagatavoja un iesniedza Finanšu ministrijā un Ministru prezidentam svarīgus revīzijas ieteikumus, kas būtiski pilnveidotu finanšu vadību. Šo ieteikumu ieviešana nodrošinātu uz rezultātu vērstu principu ieviešanu valsts pārvaldē un ļautu vērtēt gan budžeta finansētu institūciju, gan valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību darbības efektivitāti.

Lai sekmētu savu darba rezultātu tālāku īstenošanu, Valsts kontrole ir uzsākusi aktīvu sadarbību ar Ģenerālprokuratūru – Valsts kontroles darbinieki organizē mācības prokuroriem, lai panāktu prokuroru labāku izpratni par institūciju pieļautajiem finanšu, tai skaitā grāmatvedības, pārkāpumiem, kā arī tiek sekmēta informācijas apmaiņa ar prokuroriem, sniedzot tiem papildu datus un informāciju par revīzijās izskatītajiem dokumentiem.

Valsts kontrole turpina aktīvi darboties starptautiskās sadarbības jomā, gan iesaistoties starptautiskajā revīziju darbā, gan piedaloties starptautisko organizāciju darba grupās, gan sniedzot savu pieredzi un profesionālu atbalstu citām augstākajām revīzijas institūcijām, tādējādi stiprinot savu atpazīstamību un autoritāti ārvalstu institūciju vidū.

Eiropas Savienības Kontaktu komitejā 2010.gada nogalē tika apstiprināta aktivitāte „Pieredzes apmaiņa valsts un pašvaldību kapitālsabiedrību revīziju veikšanā”. Valsts kontrole ir uzņēmusies vadīt šīs aktivitātes īstenošanu un pieprasīs informāciju par revīzijas jautājumiem no citām Eiropas Savienības valstīm, ņemot vērā šo valstu iepriekšējo pieredzi revīziju veikšanā transporta un sakaru nozarē.

2011.gada jūnijā Valsts kontroles pārstāvji piedalīsies VIII EUROSAI kongresā, un jau ir uzsākta aktīva gatavošanās kongresa darbam – saistībā ar kongresa tematiku tika sagatavots gan Latvijas kā dalībvalsts viedoklis par tēmu „Augstāko revīzijas iestāžu loma valsts pārvaldes amatpersonu atbildības veicināšanā”, gan raksts „Augstākā revīzijas iestāde – caurskatāmības un labas pārvaldības garants demokrātiskā valstī” publicēšanai EUROSAI 20.gadadienai veltītajā izdevumā.

Svarīgs notikums ir arī Baltijas un Ziemeļvalstu augstāko revīzijas iestāžu tikšanās iestāžu vadītāju līmenī, kas notiks 2011.gada augusta beigās Oslo, Norvēģijā.

Valsts kontroles darbinieki turpina profesionālā līmeņa pilnveidošanu – 2011.gadā lielākoties pašu darbinieki rīko mācības kolēģiem gan revīziju darbā, gan citu prasmju uzlabošanā, kā arī tiek organizēti pieredzes apmaiņas semināri. Arī piedalīšanās starptautiskajās aktivitātēs būtiski pilnveido darbinieku zināšanas un sniedz informāciju par labāko pieredzi revīziju darbā, bet iesaistīšanās atbalsta sniegšanā citām augstākajām revīzijas institūcijām sekmē Valsts kontroles darbinieku autoritātes paaugstināšanos citu valstu augstāko revīzijas institūciju vidū.

Gada pārskats 2010

1.pielikums. Valsts kontroles budžets

	Rādītāji	Faktiskā izpilde 2009.gads	Plāns 2010.gadam	Faktiskā izpilde 2010.gads
1.	RESURSI IZDEVUMU SEGŠANAI	3 303 542	2 668 111	2 672 573
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	3 283 519	2 642 381	2 642 381
1.2.	Ārvalstu finanšu palīdzība	20 023	0	0
1.3.	Citi pašu ieņēmumi	0	25 730	30 192
2.	IZDEVUMI - KOPĀ	3 125 713	2 668 111	2 442 062
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	3 124 314	2 650 111	2 424 211
2.1.1.	Atalgojumi	1 842 140	1 572 662	1 423 661
2.1.2.	Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, sociāla rakstura pabalsti un kompensācijas	621 167	440 898	382 056
2.1.3.	Komandējumu un dienesta braucienu izdevumi	11 970	28 940	25 088
2.1.4.	Pārējie ar iestādes darbības nodrošināšanu saistītie uzturēšanas un kārtējie izdevumi	628 197	606 411	592 589
2.1.5.	Izdevumi, kas segti no ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem	20 023	0	0
2.1.6.	Subsīdijas un dotācijas un starptautiskā sadarbība (dalības maksa sabiedriskajās un starptautiskajās organizācijās)	817	1 200	817
2.2.	Pamatkapitāla veidošana	1399	18 000	17 851
2.2.1.	Pamatlīdzekļi	1092	8 852	8 703
2.2.2.	Nemateriālie ieguldījumi	307	9 148	9 148

Gada pārskats 2010

2.pielikums. Valsts kontrolē 2010.gadā veiktie auditi un atbilstības pārbaudes

Nr. p.k.	Iekšējā audita nosaukums, pārbaudes nosaukums	Pārskata gadā veiktie iekšējie auditi, pārbaudes	
		Dienu skaits	
		Plānots	Faktiski
1	2	3	4
Iekšējie auditi atbilstoši gada plānam			
1.	Pārskata gada inventarizācijas gaitas novērošana	15	15
2.	Valsts kontroles budžeta plānošana, izpilde, kontrole	40	33
3.	Personāla vadības darba organizācija	20	23
4.	Starptautiskā sadarbība	30	30
5.	Darba laika uzskaitē un kontrole	20	20
Kopā		125	121
Atbilstības pārbaudes			
1.	Personāla atalgojuma plānošana un kontrole	5	5
2.	Valsts kontroles juridiskais nodrošinājums	5	5
3.	Ierobežotas pieejamības dokumentu aprīkošana un aizsardzība	80	75
Kopā		90	85